

7240 LLEI 2/1995, de 23 de març, de societats de responsabilitat limitada. («BOE» 71, de 24-3-1995.)

JUAN CARLOS I
REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

1. En el procés de reforma de la legislació mercantil espanyola, la renovació del dret de societats de responsabilitat limitada es presenta com una necessitat objectiva i urgent. Són variades les raons en què es fonamenta el canvi legislatiu. D'una banda, són conegudes les insuficiències de concepció i de règim jurídic de la Llei especial reguladora, de 17 de juliol de 1953, en què radica una de les causes concurrents del moderat ús d'aquesta forma social en la realitat espanyola fins a dates molt recents. D'altra banda, la reforma és una conseqüència obligada del nou règim jurídic de les societats anònimes, introduït per la Llei 19/1989, de 25 de juliol, de reforma parcial i adaptació de la legislació mercantil a les directives de la CEE en matèria de societats. És evident, en efecte, que allà on la societat anònima es configura com una forma de polivalència funcional, la societat de responsabilitat limitada tendeix a esdevenir una forma secundària, o fins i tot marginal; i, viceversa, quan la societat anònima es configura com la forma específicament predisposada per a les exigències de la gran empresa, la societat de responsabilitat limitada es potencia i s'expandeix. Encara que en el nou dret de les societats anònimes, la correspondència entre societat anònima i gran empresa no és absoluta, l'elecció d'aquesta forma social per part d'empreses de petites i fins i tot de dimensions mitjanes no és completament aconsellable. El rigor del règim jurídic de la societat anònima, amb un espai reduït per a l'autonomia de la voluntat en la conformació del seu funcionament intern, unit al cost de l'estructura, són factors que han d'orientar l'elecció de la forma a favor de la societat de responsabilitat limitada. Alhora, la xifra mínima de capital social de l'anònima compleix una funció dissuasòria respecte de les iniciatives econòmiques més modestes. Aquestes semblen ser les causes del gran increment del nombre de societats de responsabilitat limitada que es constitueixen, a la qual cosa és necessari afegir les moltes transformacions de societats anònimes en societats de responsabilitat limitada, especialment en la fase d'adaptació a la Llei 19/1989, de 25 de juliol.

2. Certament, la Llei 19/1989, de 25 de juliol, ha introduït importants modificacions en el règim jurídic de la societat de responsabilitat limitada. En uns casos, per exigències d'adaptació del dret espanyol a les directives aplicables a aquesta forma social. En altres, per raons de mera oportunitat. Però aquestes reformes, preparades amb urgència, no són suficients perquè, malgrat aquestes, molts dels problemes plantejats sota la vigència de la Llei de 17 de juliol de 1953 encara continuen sense solució. A més, les modificacions introduïdes no sempre tenen en compte les particularitats de la forma social, i s'accontenten amb remissions globals que, encara que omplen algunes llacunes, susciten noves dificultats d'interpretació. S'imposa, doncs, una reforma global del dret espanyol de les societats de responsabilitat limitada, en què, des d'una concepció més ajustada a les exigències de la realitat, s'ofereixi un règim jurídic suficient i precís.

La pretensió d'oferir un marc jurídic adequat per a aquesta forma social eximeix d'introduir en la Llei la previsió del dret supletori aplicable, la inutilitat i insuficiència del qual havien estat reiteradament denunciades sota la vigència del dret anterior. Certament, en algunes matèries el text legal reproduïx —a vegades, amb precisions tècniques— determinats preceptes de la Llei de societats anònimes, o conté remissions a articles concrets d'aquesta. Però ni aquesta Llei, ni qualsevol altra mercantil especial, tenen el caràcter de dret supletori.

II

Tres postulats generals han de servir de base al nou dret. El primer fa referència al caràcter híbrid de la societat de responsabilitat limitada, l'equívoc nom de la qual es decideix mantenir per la tradició que té en el dret espanyol, no sense reconèixer que aquest nom ha pogut constituir en el passat un factor negatiu a l'hora de l'elecció de la forma social; el segon, és el relatiu al seu caràcter «tancat», i el tercer, en fi, es manifesta en la flexibilitat del seu règim jurídic.

1. En la forma legal de la societat de responsabilitat limitada han de conuiu en harmonia elements personalistes i elements capitalistes. Per descomptat, aquesta forma social coincideix amb la societat anònima tant en l'estructura corporativa com en la limitació de la responsabilitat dels socis. Però la limitada no és una «petita anònima», de la mateixa manera que tampoc no és una col·lectiva els socis de la qual gaudeixen del benefici de la limitació de responsabilitat. Es tracta, doncs, de trobar l'equilibri necessari entre models alternatius. La societat de responsabilitat limitada es configura, seguint el criteri general, com una societat en què els socis no responen personalment dels deutes socials i, a la vegada, com una societat el capital social de la qual es divideix en participacions socials que ni es poden incorporar a títols valor ni estar representades per mitjà d'anotacions en compte.

2. És, a més, una societat essencialment tancada, en què les participacions socials tenen restringida la transmissió, excepte en cas d'adquisició per part de socis, del cònjuge, ascendent o descendent del soci o de societats pertanyents al mateix grup que la transmissora, que, a falta d'una clàusula estatutària en contra, constitueixen supòsits de transmissions lliures. Aquest caràcter tancat es manifesta igualment en el fet que, llevat d'una disposició contrària dels estatuts, la representació en les reunions de la Junta General té un caràcter restrictiu.

Podria semblar que aquesta característica de la societat de responsabilitat limitada es troba en contradicció amb la supressió del nombre màxim de socis, fixat en 50 per la Llei de 17 de juliol de 1953. La solució variable que en aquesta matèria segueixen les legislacions més representatives, unida al propòsit d'ampliar al màxim la utilització d'aquesta forma social, han aconsellat eliminar aquest límit. A aquests arguments s'afegeix la necessitat de superar les qüestions que, de vegades, se suscitaven en la pràctica anterior, principalment en cas de transmissions mortis causa. Com a conseqüència de la falta de constància registral del nombre exacte de socis, el tercer que adquiria una o diverses participacions desconeixia objectivament si la societat li podria reconèixer o no la legitimació per a l'exercici dels drets derivats de la condició de soci, reconeixement legalment prohibit quan per virtut de la transmissió se superava el límit personal màxim abans assenyalat. Certament, com que no hi ha aquest límit, hi pot haver societats amb un nombre elevat de socis, circumstància que potser plantegi problemes per al funcionament àgil de la vida social. Però no és menys cert que, tant el règim especial de transmissió de les participacions, com algunes altres previsions legals que allunyen aquesta forma social dels mercats secundaris de valors, poden constituir en el nou règim legal una

barrera natural al possible excés en el nombre de socis. I, en tot cas, els inconvenients que es puguin derivar d'aquest excés han de ser apreciats per les persones les quals afectin, i queda confiada a la seva discrecionalitat la decisió d'una transformació eventual.

3. El tercer postulat en què es fonamenta el dret projectat és el de la flexibilitat del règim jurídic –d'altra banda, relativament simple–, a fi que l'autonomia de la voluntat dels socis tingui la possibilitat d'adequar el règim aplicable a les seves necessitats i conveniències específiques. A l'imprescindible mínim imperatiu, s'hi afegeix així un ampli conjunt de normes supletòries de la voluntat privada, que els socis poden derogar mitjançant les previsions estatutàries oportunes. Els estatuts poden accentuar el grau de personalització, com, per exemple, completant el principi general d'adopció d'acords per la majoria de capital amb l'exigència del vot favorable d'un determinat nombre de socis; també poden modificar el règim de transmissió de les participacions socials, optant entre exigir el consentiment de la societat o establir un dret d'adquisició preferent, o intensificar el caràcter tancat que és inherent a aquesta forma social, o, entre altres exemples, poden substituir el règim legal de publicitat de la convocatòria de la Junta o determinar la durada concreta del càrrec d'administrador que, en un altre cas, es configura legalment per un temps indefinit.

Amb tot, els socis no poden franquejar les fronteres que separen la societat anònima i la societat de responsabilitat limitada. En la nitidesa d'aquesta línia divisòria radica precisament la garantia d'una elecció adequada de les formes socials. És possible que en el dret del futur la correlació entre les diferents formes socials s'hagi de plantejar amb criteris jurídics diferents; però, fins que no s'afronti aquesta reforma global, sembla convenient seguir la política legislativa que, amb prou claredat, es desprèn de la Llei 19/1989, de 25 de juliol. En aquest sentit, és essencial per a la societat de responsabilitat limitada el seu caràcter de societat tancada, de tal manera que, a diferència de les accions, les participacions socials no puguin ser lliurement transmissibles amb caràcter general. D'altra banda, i per la mateixa raó, s'ha de prohibir a aquesta forma social tot el que suposi recórrer a l'estalvi col·lectiu com a mitjà directe de finançament. Són conseqüències d'aquesta premissa, no solament la impossibilitat de constituir la societat pel sistema de fundació successiva o d'augmentar el capital mitjançant l'oferiment públic de les participacions, sinó també la prohibició d'emissió d'obligacions o bons, o la severa limitació dels supòsits d'adquisició de participacions pròpies.

A la preocupació per la flexibilitat del règim jurídic, va unida la preocupació per un règim més senzill i menys costós que el de les societats anònimes. D'entre les moltes manifestacions d'aquest principi de política legislativa, hi destaquen la no-exigència d'un informe d'un expert independent en matèria d'aportacions no dineràries, o de certs informes i requisits de publicitat legal, així com el no-reconeixement del dret d'oposició dels creditors en els casos de reducció del capital social en què, per contra, la Llei de societats anònimes ho té establert. La necessària tutela dels socis i els tercers s'articula a través d'un règim substantiu més rigorós en defensa del capital social. Aquest és el sentit de l'exigència del desemborsament íntegre de les participacions socials, i de l'establiment de responsabilitats solidàries per la realitat i valoració de les aportacions no dineràries, en cas de reducció del capital amb restitució d'aportacions o en el supòsit de percepció de la quota de liquidació quan hi hagi deutes socials no satisfets.

III

Entre les idees rectores de la Llei destaca la d'una tutela més intensa del soci i de la minoria. Aquesta tutela

és particularment necessària en una forma social en què, pel seu caràcter tancat, hi falta la mesura de defensa més eficaç: la possibilitat de negociar lliurement en el mercat el valor patrimonial en què es tradueix la participació del soci. Aquest és el sentit de l'amplitud amb què s'admet el dret de separació del soci, o del reconeixement exprés del dret a sol·licitar la separació dels liquidadors quan hagin transcorregut tres anys des de l'obertura del procés liquidador sense que s'hagi sotmès a l'aprovació de la Junta General el balanç final de liquidació. Altres moltes normes legals tenen igualment com a fonament aquesta preocupació de tutela. Així succeeix amb les que regulen l'exercici del dret de vot en cas de conflicte d'interessos, o les que introdueixen límits en poder de la majoria en cas de modificacions estatutàries o per a la fixació de la retribució dels administradors.

Pel que fa a la tutela de la minoria, és necessari recordar que l'exposició de motius de la Llei de 17 de juliol de 1953 afirmava incidentalment que en la societat de responsabilitat limitada «no hi ha cap problema de defensa de minories». Aquesta afirmació ha estat desmentida per la realitat que, precisament, sembla mostrar que el risc de conflicte entre majoria i minoria és inversament proporcional a les dimensions de l'empresa. Per això, aquesta Llei ha reduït els percentatges als quals s'atribueixen els drets minoritaris, a la vegada que reconeix nous drets a la minoria com el de l'examen de la comptabilitat, amb tots els seus antecedents, que és independent del dret d'informació del soci, concebut aquest últim en termes semblants al dret d'informació de l'accionista. Una manifestació d'aquesta tutela de la minoria apareix també en l'exigència d'una resolució judicial ferma per a l'eficàcia de l'exclusió del soci o socis que tinguin un percentatge qualificat del capital social. Amb tot, no s'ha considerat convenient reconèixer a la minoria el dret de representació proporcional en l'òrgan d'administració col·legiat, i així s'ha evitat que el conflicte eventual entre socis o grups de socis afecti un òrgan en què, per estrictes raons d'eficàcia, és aconsellable un cert grau d'homogeneïtat.

IV

Un dels aspectes més delicats de la reforma és el relatiu a la societat unipersonal. En aquesta matèria s'han enfrontat tradicionalment dues concepcions radicalment diferents: per a alguns, la societat unipersonal, sigui originària o sobrevinguda, únicament ha de ser una via jurídica per a les exigències de la petita i mitjana empresa. Per a altres, per contra, l'admissibilitat general de la societat unipersonal no és cap altra cosa sinó un homenatge a la sinceritat de què tot legislador ha de fer gala quan adverteix un divorci entre la realitat i el dret legislatiu –per utilitzar les conegudes paraules de l'exposició de motius de la Llei de 1951–, de tal manera que el nou dret, segons el parer d'aquest segon corrent, no solament ha d'admetre i regular la societat unipersonal de responsabilitat limitada, sinó també la societat anònima unipersonal, la qual hauria d'adquirir carta de naturalesa en la mateixa Llei, i convertir en regla l'excepció que avui conté la Llei de societats anònimes per a les de caràcter públic.

D'entre aquestes dues concepcions, la Llei s'orienta decididament per la segona, i admet la unipersonalitat originària o sobrevinguda tant respecte de les societats de responsabilitat limitada com per a les societats anònimes. Encara que l'impuls que va generar la Directiva 89/667/CEE, de 21 de desembre, intenta satisfer exigències de les petites i mitjanes empreses –com es reconeix en el preàmbul–, el seu text, que mitjançant aquesta Llei s'incorpora al dret intern, no impedeix que s'alberguin sota la unipersonalitat iniciatives de grans dimensions, i així serveix a les exigències de qualsevol classe d'empreses. De conformitat amb aquest plantejament s'admet expressament que la societat unipersonal la pugui consti-

tuir una altra societat –fins i tot encara que la fundadora sigui, al seu torn, unipersonal–, a la vegada que s'amplia el concepte d'unipersonalitat als casos en què la titularitat de totes les accions o participacions socials corresponguin al soci i a la mateixa societat.

No obstant això, ha semblat oportú aclarir el règim jurídic que conté la Directiva, i alhora introduir algunes altres normes amb la finalitat fonamental d'ampliar la protecció dels tercers.

Per raons de mera oportunitat, no és procedent l'aplicació d'algunes d'aquestes normes a les societats públiques unipersonals.

V

1. Les directives del Consell 90/604/CEE i 90/605/CEE, de 8 de novembre de 1990, modifiquen alguns punts de les directives 78/660 i 83/349, relatives als comptes anuals de determinades formes de societat i als comptes consolidats. Aquesta modificació afecta, òbviament, la disciplina dels comptes anuals que conté el capítol VII de la vigent Llei de societats anònimes, i al mateix temps implica una extensió de l'aplicació de la disciplina esmentada a determinades societats col·lectives i comanditàries simples.

En la mesura que aquesta disciplina també és aplicable a les societats de responsabilitat limitada, sembla oportú i raonable que la nova llei reguladora d'aquestes societats incorpori ja les modificacions esmentades. Però com que sembla innecessària una reiteració dels preceptes relatius als comptes anuals establerts per a la societat anònima, s'ha optat per una remissió general als preceptes esmentats, matisada per les excepcions concretes que es consideren concordes amb les característiques pròpies de la societat de responsabilitat limitada. Això implica que les modificacions introduïdes per les directives de referència s'han d'incorporar a la disciplina comptable de la societat anònima, de manera que mitjançant aquella remissió legislativa també quedin incorporades a la disciplina comptable de la societat de responsabilitat limitada.

Per aquest motiu, juntament amb els preceptes específics que figuren inclosos a la Llei, s'han redactat les disposicions addicionals necessàries per a la incorporació de les directives, i s'ha aprofitat aquesta reforma parcial de la disciplina comptable de les societats mercantils per a aclarir alguns preceptes d'aquesta que han suscitat certs dubtes o han plantejat algunes dificultats en la seva interpretació o aplicació.

2. En aquest sentit, la incorporació d'un apartat 5 al número 34 del Codi de comerç pretén evitar els dubtes que podria plantejar la introducció a l'article 222 de la Llei de societats anònimes d'una autorització dels comptes en ecus, a l'empara del que preveuen els articles 8 i 9 de la Directiva 90/604, i deixa clar que, amb independència d'aquesta possible publicació, la formulació dels comptes sempre és en pessetes. Cobreix, a més, una llacuna que s'adverteix en la disciplina del Codi relativa als comptes anuals, introduint una norma del mateix tenor literal que l'establerta a l'article 44.7 per als comptes consolidats. Per la seva banda, el nou apartat 2 de l'article 41 incorpora l'exigència que conté l'article 1.1 de la Directiva 90/605, i per a això recorre a una fórmula una mica més àmplia i simple que evita les dificultats de descripció concreta de les societats a les quals la Directiva estén el règim dels comptes de la societat anònima, sense que l'ampliació d'aquesta exigència a alguns supòsits no compresos en la Directiva tingui especial rellevància, perquè es tracta de casos que no tenen transcendència en la pràctica espanyola. Finalment, la modificació de l'apartat 6 de l'article 42 té per objecte l'harmonització del règim dels comptes consolidats amb l'article 212 de la Llei de societats anòni-

mes, que no imposa la submissió de l'informe de gestió a l'aprovació de la Junta General.

3. Les modificacions en el text de la Llei de societats anònimes es concreten en la nova redacció dels articles 181 i 190, en què s'amplia la possibilitat de formular estats comptables abreujats, i en la supressió a l'article 201 de l'exigència que en la memòria abreujada constin les indicacions a què es refereix la regla catorzena de l'article 200 de la Llei. No s'ha considerat oportú, en canvi, fer ús de l'autorització que conté l'article 4 de la Directiva 90/604, que autoritza els estats membres a permetre que no es facilitin les dades relatives a la retribució dels administradors, quan aquestes permetin identificar la situació d'un membre determinat de l'òrgan d'administració. S'ha estimat que, a banda dels dubtes que suscita l'oportunitat i la justícia del precepte, deixaria buida de contingut la norma interna de l'article 200-12è de la Llei de societats anònimes.

VI

El recurs a la tècnica de les disposicions addicionals s'ha considerat procedent, també, per a la incorporació al nostre ordenament societari de la disciplina sobre l'autocarera indirecta que conté la Directiva 92/101/CEE. En aquest sentit, tenint en compte que en la reforma de la disciplina de la societat anònima portada a terme el 1989 ja s'havia optat per estendre integralment a la subscripció, adquisició i possessió d'accions de la societat dominant el règim relatiu a la subscripció, adquisició i possessió d'accions pròpies, el compliment del manament comunitari requeria tan sols modificacions concretes de les disposicions que conté la secció quarta del capítol IV del text refós de la Llei de societats anònimes.

Potser la modificació més rellevant és la que afecta el seu article 87 que, per a la seva acomodació plena a la Directiva esmentada, necessita ser substituït en la seva integritat. S'hi ha introduït, en efecte, un concepte de societat dominant que respecta les previsions obligatòries de la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 24 bis que la nova Directiva ha afegit a la Directiva 77/91/CEE, i aquelles altres de facultatives la incorporació de les quals al nostre sistema s'ha considerat procedent.

La resta de les reformes de la disciplina vigent en matèria d'autocarera respon, bàsicament, a la conveniència de perfeccionar la seva formulació actual. A aquest efecte, convé recordar que la nostra Llei de societats anònimes no havia estès la disciplina de l'autocarera directa a l'autocarera indirecta mitjançant la tècnica de la clàusula general ara utilitzada per la Directiva 92/101/CEE, sinó que, amb la finalitat d'aconseguir més certesa en l'elaboració d'una normativa especialment complexa, ja havia preferit establir al seu moment aquesta equiparació punt per punt. La tècnica que llavors es va seguir és, certament, de més difícil execució i comportava el risc d'incórrer en errors o desviacions dels quals el legislador no es va salvar íntegrament. Aquesta circumstància fa necessari que en aquest moment, i amb la finalitat de complir amb més fidelitat el manament comunitari, se solucionin les deficiències advertides durant la vigència de la Llei de 1989, per a la qual cosa s'introdueixen en alguns dels seus preceptes les modificacions o addicions necessàries per a l'esmena esmentada.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Concepte.*

En la societat de responsabilitat limitada, el capital, que està dividit en participacions socials, s'hi integra per

les aportacions de tots els socis, els quals no responen personalment dels deutes socials.

Article 2. *Denominació.*

1. En la denominació de la companyia ha de figurar necessàriament la indicació «societat de responsabilitat limitada», «societat limitada» o les seves abreviatures «SRL» o «SL».

2. No es pot adoptar una denominació idèntica a la d'una altra societat preexistent.

3. Es poden establir per reglament requisits ulteriors per a la composició de la denominació social.

Article 3. *Caràcter mercantil.*

La societat de responsabilitat limitada, sigui quin sigui el seu objecte, té caràcter mercantil.

Article 4. *Capital social.*

El capital no pot ser inferior a cinc-centes mil pessetes, s'ha d'expressar precisament en aquesta moneda i des del seu origen ha d'estar totalment desemborsat.

Article 5. *Participacions socials.*

1. El capital social ha d'estar dividit en participacions indivisibles i acumulables. Les participacions han d'atribuir als socis els mateixos drets, amb les excepcions que expressament estableix aquesta Llei.

2. Les participacions socials no tenen el caràcter de valors, no poden estar representades per mitjà de títols o d'anotacions en compte, ni es poden denominar accions.

Article 6. *Nacionalitat.*

1. Són espanyoles i es regeixen per aquesta Llei totes les societats de responsabilitat limitada que tinguin el domicili en territori espanyol, sigui quin sigui el lloc en què s'hagin constituït.

2. Han de tenir el seu domicili a Espanya les societats de responsabilitat limitada l'establiment o explotació principal de les quals radiqui dins el seu territori.

Article 7. *Domicili.*

1. La societat de responsabilitat limitada ha de fixar el domicili dins el territori espanyol en el lloc en què es trobi el centre de la seva administració i direcció efectives, o en què radiqui el seu principal establiment o explotació.

2. En cas de discordança entre el domicili que consti en el Registre i el que correspondria de conformitat amb l'apartat anterior, els tercers poden considerar com a domicili qualsevol d'aquests.

Article 8. *Sucursals.*

1. La societat de responsabilitat limitada pot obrir sucursals en qualsevol lloc del territori nacional o de l'estranger.

2. Llevat de disposició contrària dels estatuts, l'òrgan d'administració és competent per acordar la creació, la supressió o el trasllat de les sucursals.

Article 9. *Prohibició de l'emissió d'obligacions.*

La societat de responsabilitat limitada no pot acordar ni garantir l'emissió d'obligacions o altres valors negociables agrupats en emissions.

Article 10. *Crèdits i garanties a socis i administradors.*

1. La societat de responsabilitat limitada pot concedir a una altra societat pertanyent al mateix grup crèdits o préstecs, garanties i assistència financera, però, llevat d'acord de la Junta General per a cada cas concret, no pot fer els actes anteriors a favor dels seus propis socis i administradors, ni anticipar-los fons.

2. Als efectes del que disposa l'apartat anterior, es considera que existeix un grup de societats quan concorri algun dels casos que estableix l'article 42 del Codi de comerç.

CAPÍTOL II

Constitució de la societat

SECCIÓ 1a REQUISITS CONSTITUTIUS

Article 11. *Constitució de la societat.*

1. La societat s'ha de constituir mitjançant una escriptura pública, que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. Amb la inscripció la societat de responsabilitat limitada adquireix la seva personalitat jurídica.

2. Els pactes que es mantinguin reservats entre els socis no són oposables a la societat.

3. És aplicable a la societat en formació i a la societat irregular el que disposen els articles 15 i 16 de la Llei de societats anònimes.

SECCIÓ 2a ESCRITURA I ESTATUTS

Article 12. *Espectura de constitució.*

1. L'espectura de constitució de la societat l'han d'atorgar tots els socis fundadors, per si mateixos o per mitjà d'un representant, els quals han d'assumir la totalitat de les participacions socials.

2. En l'espectura de constitució s'han d'expressar:

- a) La identitat del soci o dels socis.
- b) La voluntat de constituir una societat de responsabilitat limitada.
- c) Les aportacions que cada soci faci i la numeració de les participacions assignades en pagament.
- d) Els estatuts de la societat.
- e) La determinació de la manera concreta com inicialment s'organitzi l'administració, en cas que els estatuts prevegin alternatives diferents.
- f) La identitat de la persona o les persones que s'encarreguin inicialment de l'administració i de la representació social.

3. En l'espectura es poden incloure tots els pactes i condicions que els socis considerin convenient establir, sempre que no s'oposin a les lleis ni contradiguin els principis configuradors de la societat de responsabilitat limitada.

Article 13. *Estatuts.*

En els estatuts s'ha de fer constar, almenys:

- a) La denominació de la societat.
- b) L'objecte social, amb determinació de les activitats que l'integren.
- c) La data de tancament de l'exercici social.
- d) El domicili social.
- e) El capital social, les participacions en què es divideixi, el seu valor nominal i la seva numeració correlativa.
- f) La manera o maneres d'organitzar l'administració de la societat, en els termes que estableix aquesta Llei.

Article 14. Començament de les operacions i durada de la societat.

1. Llevat de disposició contrària dels estatuts, les operacions socials han de començar la data d'atorgament de l'escriptura de constitució. Els estatuts no poden fixar una data anterior a la de l'atorgament de l'escriptura, excepte en el supòsit de transformació.

2. Llevat de disposició contrària dels estatuts, la societat té una durada indefinida.

Article 15. Presentació de l'escriptura de constitució a inscripció en el Registre Mercantil.

1. L'escriptura de constitució s'ha de presentar a inscripció en el Registre Mercantil del domicili social en el termini de dos mesos a comptar de la data del seu atorgament.

2. Els fundadors i els administradors han de respondre solidàriament dels danys i perjudicis que causin per l'incompliment d'aquesta obligació.

SECCIÓ 3a DE LA NUL·LITAT DE LA SOCIETAT

Article 16. Causes de nul·litat.

1. Una vegada inscrita la societat, l'acció de nul·litat només es pot exercir per les causes següents:

- a) Per la incapacitat de tots els socis fundadors.
- b) Perquè no ha concorregut en l'acte constitutiu la voluntat efectiva de com a mínim dos socis fundadors, en el cas de pluralitat d'aquests, o del soci fundador quan es tracti d'una societat unipersonal.
- c) Perquè l'objecte social és il·lícit o contrari a l'ordre públic.
- d) Perquè no s'ha desemborsat íntegrament el capital social.
- e) Perquè no s'ha expressat en l'escriptura de constitució o en els estatuts socials la denominació de la societat, les aportacions dels socis, la quantia del capital o l'objecte social.

2. Fora dels casos enunciats a l'apartat anterior, no es pot declarar la inexistència ni la nul·litat de la societat inscrita, ni tampoc se'n pot acordar l'anul·lació.

Article 17. Efectes de la declaració de nul·litat.

1. La sentència que declari la nul·litat de la societat obre la seva liquidació, que s'ha de seguir pel procediment que preveu aquesta Llei per als casos de dissolució.

2. La nul·litat no afecta la validesa de les obligacions o dels crèdits de la societat davant tercers, ni la dels contractes per aquests davant la societat, i els uns i els altres s'han de sotmetre al règim propi de la liquidació.

3. Els socis, quan es doni el supòsit de l'article 16.1.d) d'aquesta Llei, estan obligats a desemborsar la part del capital social subscrita i no desemborsada íntegrament.

CAPÍTOL III

Aportacions socials

SECCIÓ 1a DE LES APORTACIONS SOCIALS

Article 18. Objecte i títol de l'aportació.

1. Només poden ser objecte d'aportació els béns o drets patrimonials susceptibles de valoració econòmica. En cap cas no poden ser objecte d'aportació el treball o els serveis.

2. Tota aportació es considera realitzada a títol de propietat, llevat que expressament s'estipuli d'una altra manera.

Article 19. Aportacions dineràries.

1. Les aportacions dineràries s'han d'establir en moneda nacional. Si l'aportació és en moneda estrangera, se n'ha de determinar l'equivalència en pessetes d'acord amb la llei.

2. Davant el notari que autoritzi l'escriptura de constitució o d'augment del capital social, s'ha d'acreditar la realitat de les aportacions dineràries mitjançant un certificat del dipòsit de les corresponents quantitats a nom de la societat en una entitat de crèdit, que el notari ha d'incorporar a l'escriptura, o mitjançant el seu lliurament perquè aquell el constitueixi a nom d'aquesta.

La vigència del certificat és de dos mesos a comptar de la seva data. Mentre no transcorri el període de vigència, la cancel·lació del dipòsit per qui l'hagi constituït exigeix la devolució prèvia del certificat a l'entitat de crèdit emissora.

Article 20. Aportacions no dineràries.

1. En l'escriptura de constitució o en la d'execució de l'augment del capital social s'han de descriure les aportacions no dineràries, amb les seves dades registrals si n'hi ha, la valoració en pessetes que se'ls atribueixi, així com la numeració de les participacions assignades en pagament.

2. És aplicable a les aportacions no dineràries el que disposa l'article 39 de la Llei de societats anònimes.

Article 21. Responsabilitat de la realitat i valoració de les aportacions no dineràries.

1. Els fundadors, les persones que tinguin la condició de soci en el moment que s'acordi l'augment de capital i els qui adquireixin alguna participació desemborsada mitjançant aportacions no dineràries han de respondre solidàriament davant la societat i davant els creditors socials de la realitat de les aportacions i del valor que se'ls hagi atribuït en l'escriptura. També han de respondre solidàriament els administradors per la diferència entre la valoració que hagin realitzat en compliment del que disposa l'article 74.3 d'aquesta Llei i el valor real de les aportacions no dineràries.

Si l'aportació s'ha efectuat com a contravalor d'un augment de capital, queden exempts d'aquesta responsabilitat els socis que hagin fet constar en acta la seva oposició a l'acord d'augment o a la valoració atribuïda a l'aportació.

2. L'acció de responsabilitat l'han d'exercir els administradors o els liquidadors de la societat. Per a l'exercici de l'acció no és necessari l'acord previ de la societat.

3. L'acció de responsabilitat la pot exercir, a més, qualsevol soci que hagi votat en contra de l'acord sempre que representi almenys el cinc per cent de la xifra del capital social i qualsevol creditor en cas d'insolvència de la societat.

4. La responsabilitat davant la societat i davant els creditors socials a què es refereix aquest article prescriu al cap de cinc anys a comptar del moment en què s'hagi fet l'aportació.

5. Queden exclosos de la responsabilitat solidària els socis les aportacions no dineràries dels quals siguin sotmeses a valoració pericial de conformitat amb el que preveu l'article 38 de la Llei de societats anònimes.

SECCIÓ 2a DE LES PRESTACIONS ACCESSÒRIES

Article 22. *Caràcter estatutari.*

1. En els estatuts es poden establir, amb caràcter obligatori per a tots o alguns dels socis, prestacions accessòries diferents de les aportacions de capital, i s'hi ha d'expressar el seu contingut concret i determinat i si s'han de fer gratuïtament o mitjançant retribució.

2. Els estatuts poden vincular l'obligació de realitzar prestacions accessòries a la titularitat d'una o diverses participacions socials concretament determinades.

Article 23. *Prestacions accessòries retribuïdes.*

En cas que les prestacions accessòries siguin retribuïdes els estatuts han de determinar la compensació que hagin de rebre els socis que les realitzin. La quantia de la retribució no pot excedir en cap cas el valor que correspongui a la prestació.

Article 24. *Transmissió de participacions amb prestació accessòria.*

1. És necessària l'autorització de la societat per a la transmissió voluntària per actes inter vivos de qualsevol participació pertanyent a un soci personalment obligat a realitzar prestacions accessòries i per a la transmissió de les participacions socials concretes que portin vinculada l'obligació esmentada.

2. Llevat de disposició contrària dels estatuts, l'autorització és competència de la Junta General.

Article 25. *Modificació de l'obligació de realitzar prestacions accessòries.*

1. La creació, la modificació i l'extinció anticipada de l'obligació de realitzar prestacions accessòries s'ha d'acordar amb els requisits previstos per a la modificació dels estatuts i, a més, requereix el consentiment individual dels obligats.

2. Per l'incompliment de l'obligació de realitzar prestacions accessòries per causes involuntàries no es perd la condició de soci, llevat de disposició contrària dels estatuts.

CAPÍTOL IV

Règim de les participacions socials

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS

Article 26. *Documentació de les transmissions.*

1. La transmissió de les participacions socials, així com la constitució del dret real de penyora sobre aquestes, han de constar en un document públic.

La constitució de drets reals diferents de l'esmentat al paràgraf anterior sobre les participacions socials ha de constar en una escriptura pública.

2. L'adquirent de les participacions socials pot exercir els drets de soci davant la societat des que aquesta tingui coneixement de la transmissió o constitució del gravamen.

Article 27. *Llibre registre de socis.*

1. La societat ha de portar un llibre registre de socis, en què s'han de fer constar la titularitat originària i les successives transmissions, voluntàries o forçoses, de les participacions socials, així com la constitució de drets reals i altres gravàmens sobre aquestes. En cada anotació

s'han d'indicar la identitat i el domicili del titular de la participació o del dret o gravamen constituït sobre aquella.

2. La societat només pot rectificar el contingut del llibre registre si els interessats no s'han oposat a la rectificació en el termini d'un mes des de la notificació fefaent del propòsit de procedir a aquesta.

3. Qualsevol soci pot examinar el llibre registre de socis, i correspon portar-lo i custodiar-lo a l'òrgan d'administració.

4. El soci i els titulars de drets reals o de gravàmens sobre les participacions socials tenen dret a obtenir un certificat de les participacions, drets o gravàmens registrats a nom seu.

5. Les dades personals dels socis es poden modificar a instància seva, i mentrestant no tenen efectes davant la societat.

Article 28. *Intransmissibilitat de les participacions abans de la inscripció.*

Fins a la inscripció de la societat o, si s'escau, de l'acord d'augment del capital en el Registre Mercantil no es poden transmetre les participacions socials.

SECCIÓ 2a RÈGIM DE LA TRANSMISSIÓ DE LES PARTICIPACIONS SOCIALS

Article 29. *Règim de la transmissió voluntària per actes inter vivos.*

1. Llevat de disposició contrària dels estatuts, la transmissió voluntària de participacions per actes inter vivos entre socis és lliure, així com la realitzada a favor del cònjuge, ascendent o descendent del soci o a favor de societats pertanyents al mateix grup que la transmissora. En els altres casos, la transmissió està sotmesa a les regles i limitacions que estableixin els estatuts i, si no, a les que estableix aquesta Llei.

2. A falta d'una regulació estatutària, la transmissió voluntària de participacions socials per actes inter vivos es regeix per les regles següents:

a) El soci que es proposi transmetre la seva participació o participacions ho ha de comunicar per escrit als administradors, i hi ha de fer constar el nombre i característiques de les participacions que pretén transmetre, la identitat de l'adquirent i el preu i altres condicions de la transmissió.

b) La transmissió queda sotmesa al consentiment de la societat, que s'ha d'expressar mitjançant acord de la Junta General, amb la inclusió prèvia de l'assumpte en l'ordre del dia, adoptat per la majoria ordinària que estableixi la llei.

c) La societat només pot denegar el consentiment si comunica al transmissor, per conducte notarial, la identitat d'un o diversos socis o tercers que adquireixin la totalitat de les participacions. No és necessària cap comunicació al transmissor si va concórrer a la Junta General en què es van adoptar els acords esmentats. Els socis concurrents a la Junta General tenen preferència per a l'adquisició. Si són diversos els socis concurrents interessats a adquirir, s'han de distribuir les participacions entre tots ells a prorrata de la seva participació en el capital social.

d) El preu de les participacions, la forma de pagament i les altres condicions de l'operació, són les que convingui i comuniqui a la societat el soci transmissor. Si el pagament de la totalitat o de part del preu està ajornat en el projecte de transmissió, per a l'adquisició de les participacions és un requisit previ que una entitat de crèdit garanteixi el pagament del preu ajornat.

En els casos en què la transmissió projectada sigui a títol oneros diferent de la compravenda o a títol gratuït, el preu d'adquisició és el fixat de comú acord per les parts i, si no, el valor real de les participacions el dia en què s'hagi

comunicat a la societat el propòsit de transmetre. S'entén per valor real el que determini l'auditor de comptes de la societat i, si aquesta no està obligada a la verificació dels comptes anuals, el fixat per un auditor designat pel registrador mercantil del domicili social a sol·licitud de qualsevol dels interessats. En els dos casos, la retribució de l'auditor l'ha de satisfer la societat.

En els casos d'aportació a una societat anònima o comanditària per accions, s'entén per valor real de les participacions el que resulti de l'informe elaborat per l'expert independent nomenat pel registrador mercantil.

e) El document públic de transmissió s'ha d'atorgar en el termini d'un mes a comptar de la comunicació per la societat de la identitat de l'adquirent o adquirents.

f) El soci pot transmetre les participacions en les condicions comunicades a la societat, quan hagin transcorregut tres mesos des que hagi posat en coneixement d'aquesta el seu propòsit de transmetre sense que la societat li hagi comunicat la identitat de l'adquirent o adquirents.

Article 30. *Clàusules estatutàries prohibides.*

1. Són nul·les les clàusules estatutàries que facin pràcticament lliure la transmissió voluntària de les participacions socials per actes inter vivos.

2. Són nul·les les clàusules estatutàries per les quals el soci que ofereixi la totalitat o part de les seves participacions quedí obligat a transmetre un nombre diferent del de les que s'han ofert.

3. Només són vàlides les clàusules que prohibeixin la transmissió voluntària de les participacions socials per actes inter vivos, si els estatuts reconeixen al soci el dret a separar-se de la societat en qualsevol moment. La incorporació d'aquestes clàusules en els estatuts socials exigeix el consentiment de tots els socis.

4. No obstant el que estableix l'apartat anterior, els estatuts poden impedir la transmissió voluntària de les participacions per actes inter vivos, o l'exercici del dret de separació, durant un període de temps no superior a cinc anys a comptar de la constitució de la societat, o per a les participacions procedents d'una ampliació de capital, des de l'atorgament de l'escriptura pública de la seva execució.

Article 31. *Règim de la transmissió forçosa.*

1. L'embargament de participacions socials, en qualsevol procediment de constrenyiment, l'ha de notificar immediatament a la societat el jutge o autoritat administrativa que l'hagi decretat, i hi ha de fer constar la identitat de l'embargador així com les participacions embargades. La societat ha de procedir a l'anotació de l'embargament en el llibre registre de socis, i remetre immediatament a tots els socis una còpia de la notificació rebuda.

2. Un cop celebrada la subhasta o, si es tracta de qualsevol altra forma d'alienació forçosa legalment prevista, en el moment anterior a l'adjudicació, queda en suspens l'aprovació de la rematada i l'adjudicació de les participacions socials embargades. El jutge o l'autoritat administrativa han de remetre a la societat un testimoni literal de l'acta de subhasta o de l'acord d'adjudicació i, si s'escau, de l'adjudicació sol·licitada pel creditor. La societat ha de traslladar una còpia del testimoni a tots els socis en el termini màxim de cinc dies a comptar de la recepció d'aquest.

3. La rematada o l'adjudicació al creditor són fermes transcorregut un mes a comptar de la recepció per part de la societat del testimoni a què es refereix l'apartat anterior. Mentre no adquireixin fermesa, els socis i, si no, i només per al cas que els estatuts estableixin en favor seu el dret d'adquisició preferent, la societat, es poden subrogar en lloc del millor postor o, si s'escau, del creditor, mit-

jançant l'acceptació expressa de totes les condicions de la subhasta i la consignació íntegra de l'import de la rematada o, si s'escau, de l'adjudicació al creditor i de totes les despeses causades. Si la subrogació l'exerceixen diversos socis, les participacions s'han de distribuir entre tots a prorrata de les seves respectives parts socials.

Article 32. *Règim de la transmissió mortis causa.*

1. L'adquisició d'alguna participació social per successió hereditària confereix a l'hereu o legatari la condició de soci.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els estatuts poden establir a favor dels socis supervivents un dret d'adquisició de les participacions del soci mort, apreciades en el valor real que tenien el dia de la mort del soci, el preu de les quals s'ha de pagar al comptat. La valoració es regeix pel que disposa l'article 100 i el dret d'adquisició s'ha d'exercir en el termini màxim de tres mesos a comptar de la comunicació a la societat de l'adquisició hereditària.

Article 33. *Règim general de les transmissions.*

El règim de la transmissió de les participacions socials és el vigent en la data en què el soci hagi comunicat a la societat el propòsit de transmetre o, si s'escau, en la data de mort del soci o en la de l'adjudicació judicial o administrativa.

Article 34. *Ineficàcia de les transmissions amb infracció de la llei o dels estatuts.*

Les transmissions de participacions socials que no s'ajustin al que preveu la llei o, si s'escau, al que estableixen els estatuts no produeixen cap efecte davant la societat.

SECCIÓ 3a DRETS REALS SOBRE LES PARTICIPACIONS SOCIALS

Article 35. *Copropietat de participacions.*

En cas de copropietat sobre una o diverses participacions socials, els copropietaris han de designar una sola persona per a l'exercici dels drets de soci, i han de respondre solidàriament davant la societat de totes les obligacions que es derivin d'aquesta condició. S'ha d'aplicar la mateixa regla als altres supòsits de cotitularitat de drets sobre les participacions.

Article 36. *Usdefruit de participacions socials.*

1. En cas d'usdefruit de participacions la qualitat de soci resideix en el nu propietari, però l'usufructuari té dret en tot cas als dividendes acordats per la societat durant l'usdefruit. Llevat de disposició contrària dels estatuts, l'exercici dels altres drets del soci correspon al nu propietari.

2. En les relacions entre l'usufructuari i el nu propietari regeix el que determini el títol constitutiu de l'usdefruit i, si no, el que disposa la legislació civil aplicable.

3. Llevat que el títol constitutiu de l'usdefruit disposi una altra cosa, és aplicable el que disposen els articles 68 i 70 de la Llei de societats anònimes a la liquidació de l'usdefruit i a l'exercici del dret d'assumpció de noves participacions. En aquest últim cas, les quantitats que hagi de pagar el nu propietari a l'usufructuari s'han d'abonar en diners.

Article 37. *Penyora de participacions socials.*

Llevat de disposició contrària dels estatuts, en cas de penyora de participacions correspon al propietari d'aquestes l'exercici dels drets de soci.

En cas d'execució de la penyora s'hi han d'aplicar les regles que per al cas de transmissió forçosa preveu l'article 31 d'aquesta Llei.

Article 38. *Embargament de participacions socials.*

En cas d'embargament de participacions, s'han d'observar les disposicions que conté l'article anterior, sempre que siguin compatibles amb el règim específic de l'embargament.

SECCIÓ 4a ADQUISICIÓ DE LES PRÒPIES PARTICIPACIONS

Article 39. *Adquisició originària.*

1. En cap cas una societat de responsabilitat limitada no pot assumir participacions pròpies, ni accions o participacions emeses per la seva societat dominant.

2. En cas que l'assumpció l'hagi fet una persona interposada, els fundadors i, si s'escau, els administradors han de respondre solidàriament del reemborsament de les participacions assumides.

3. En els supòsits que preveu l'apartat anterior, queden exempts de responsabilitat els que demostrin que no han incorregut en culpa.

Article 40. *Adquisició derivativa.*

1. La societat de responsabilitat limitada només pot adquirir les seves pròpies participacions, o accions o participacions de la seva societat dominant en els casos següents:

a) Quan formin part d'un patrimoni adquirit a títol universal, o siguin adquirides a títol gratuït o com a conseqüència d'una adjudicació judicial per satisfer un crèdit de la societat contra el titular d'aquestes.

b) Quan les participacions pròpies s'adquireixin en execució d'un acord de reducció del capital adoptat per la Junta General.

c) Quan les participacions pròpies s'adquireixin en el cas que preveu l'article 31.3 d'aquesta Llei.

2. Les participacions pròpies adquirides per la societat s'han d'amortitzar immediatament. Quan l'adquisició no comporti la devolució d'aportacions als socis, la societat ha de dotar d'una reserva per l'import del valor nominal de les participacions amortitzades, la qual és indisponible fins que transcorrin cinc anys a comptar de la publicació de la reducció en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil», llevat que abans del venciment del termini esmentat s'hagin satisfet tots els deutes socials contrets abans de la data en què la reducció sigui oposable a tercers.

3. Les participacions o accions de la societat dominant s'han d'alienar en el termini màxim d'un any a comptar de la seva adquisició. Mentre no siguin alienades, hi és aplicable el que disposa l'article 79 de la Llei de societats anònimes.

4. La societat de responsabilitat limitada no pot acceptar en penyora o en una altra forma de garantia les seves pròpies participacions o les accions o participacions emeses per una societat del grup al qual pertanyi.

5. La societat de responsabilitat limitada no pot anticipar fons, concedir crèdits o préstecs, prestar garantia, ni facilitar assistència financera per a l'adquisició de les seves pròpies participacions o de les accions o participacions emeses per una societat del grup al qual la societat pertanyi.

Article 41. *Participacions recíproques.*

S'ha d'aplicar a les participacions recíproques el que disposen els articles 82 a 88 de la Llei de societats anònimes.

Article 42. *Règim sancionador.*

1. La infracció de qualsevol de les prohibicions que estableix aquesta secció se sanciona amb una multa, que s'imposa als administradors de la societat infractora, amb la instrucció prèvia del procediment, per part del Ministeri d'Economia i Hisenda, amb l'audiència dels interessats i de conformitat amb al Reglament del procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora, per un import de fins al valor nominal de les participacions o accions subscrites, adquirides o acceptades en garantia per la societat o adquirides per un tercer amb assistència financera de la societat.

2. L'incompliment del deure d'amortitzar o alienar que preveuen els articles anteriors es considera una infracció independent.

3. Les infraccions a què es refereix aquest article prescriuen al cap de tres anys.

CAPÍTOL V

Òrgans socials

SECCIÓ 1a JUNTA GENERAL

Article 43. *Disposició general.*

1. Els socis, reunits en Junta General, han de decidir per la majoria establerta legalment o estatutàriament, en els assumptes propis de la competència de la Junta.

2. Tots els socis, fins i tot els dissidents i els que no hagin participat en la reunió, queden sotmesos als acords de la Junta General.

Article 44. *Competència de la Junta General.*

1. És competència de la Junta General deliberar i acordar sobre els assumptes següents:

a) La censura de la gestió social, l'aprovació dels comptes anuals i l'aplicació del resultat.

b) El nomenament i separació dels administradors, liquidadors i, si s'escau, dels auditors de comptes, així com l'exercici de l'acció social de responsabilitat contra qualsevol d'ells.

c) L'autorització als administradors per a l'exercici, per compte propi o d'altri, del mateix, anàleg o complementari gènere d'activitat que constitueixi l'objecte social.

d) La modificació dels estatuts socials.

e) L'augment i la reducció del capital social.

f) La transformació, fusió i escissió de la societat.

g) La dissolució de la societat.

h) Qualsevol altres assumptes que determini la llei o els estatuts.

2. A més, i llevat de disposició contrària dels estatuts, la Junta General pot impartir instruccions a l'òrgan d'administració o sotmetre a autorització l'adopció per l'òrgan esmentat de decisions o acords sobre determinats assumptes de gestió, sense perjudici del que estableix l'article 63.

Article 45. *Convocatòria de la Junta General.*

1. La Junta General l'han de convocar els administradors i, si s'escau, els liquidadors de la societat.

2. Els administradors han de convocar la Junta General per a la seva celebració dins els sis primers mesos de cada exercici amb la finalitat de censurar la gestió social, aprovar, si s'escau, els comptes de l'exercici anterior i resoldre sobre l'aplicació del resultat. També han de convocar la Junta General en les dates o períodes que determinin els estatuts.

Si aquestes juntes generals no es convoquen dins el termini legal, ho pot fer el jutge de primera instància del domicili social, a sol·licitud de qualsevol soci i amb l'audiència prèvia dels administradors.

3. Els administradors han de convocar així mateix la Junta General sempre que ho considerin necessari o convenient i, en tot cas, quan ho sol·licitin un o diversos socis que representin, almenys, el cinc per cent del capital social, i en la sol·licitud han d'expressar els assumptes que s'han de tractar en la Junta. En aquest cas, la Junta General s'ha de convocar per a la seva celebració dins el mes següent a la data en què s'hagi requerit notarialment els administradors per convocar-la, i s'ha d'incloure necessàriament en l'ordre del dia els assumptes que hagin estat objecte de sol·licitud.

Si els administradors no atenen oportunament la sol·licitud, pot fer la convocatòria el jutge de primera instància del domicili social, si ho sol·licita el percentatge del capital social a què es refereix el paràgraf anterior i amb l'audiència prèvia dels administradors.

4. En cas de mort o de cessament de l'administrador únic, de tots els administradors que actuïn individualment, d'algun dels administradors que actuïn conjuntament o de la majoria dels membres del Consell d'Administració, sense que hi hagi suplents, qualsevol soci pot sol·licitar al jutge de primera instància del domicili social la convocatòria de Junta General per al nomenament dels administradors. A més, qualsevol dels administradors que romanguin en l'exercici del càrrec pot convocar la Junta General amb aquest únic objecte.

5. En els casos en què sigui procedent la convocatòria judicial de la Junta, el jutge ha de resoldre sobre aquesta en el termini d'un mes des que li hagi estat formulada la sol·licitud i, si l'acorda, ha de designar lliurement el president i el secretari de la Junta. Contra la resolució per la qual s'acordi la convocatòria de la Junta no es pot interposar cap recurs. Les despeses de la convocatòria són a càrrec de la societat.

Article 46. *Forma i contingut de la convocatòria.*

1. La Junta General s'ha de convocar mitjançant un anunci publicat en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil» i en un dels diaris de més circulació en el terme municipal en què estigui situat el domicili social.

2. Els estatuts poden establir, en substitució del sistema anterior, que la convocatòria es realitzi mitjançant un anunci publicat en un determinat diari de circulació en el terme municipal en què estigui situat el domicili social, o per qualsevol procediment de comunicació, individual i escrita, que asseguri la recepció de l'anunci per tots els socis en el domicili designat a aquest efecte o en el que consti en el llibre registre de socis. En cas de socis que resideixin a l'estranger, els estatuts poden preveure que només siguin individualment convocats si han designat un lloc del territori nacional per a notificacions.

3. Entre la convocatòria i la data prevista per a la celebració de la reunió hi ha d'haver un termini de com a mínim quinze dies. En els casos de convocatòria individual a cada soci, el termini es computa a partir de la data en què l'anunci hagi estat remès a l'últim d'ells.

4. En tot cas, la convocatòria ha d'expressar el nom de la societat, la data i hora de la reunió, així com l'ordre del dia, en què han de figurar els assumptes que s'hi han de tractar.

En l'anunci de la convocatòria per mitjà d'una comunicació individual i escrita ha de figurar així mateix el nom de la persona o les persones que realitzin la comunicació.

Article 47. *Lloc de celebració.*

Llevat de disposició contrària dels estatuts, la Junta General s'ha de celebrar en el terme municipal on la soci-

etat tingui el seu domicili. Si en la convocatòria no figura el lloc de celebració, s'entén que la Junta ha estat convocada per a la seva celebració en el domicili social.

Article 48. *Junta Universal.*

1. La Junta General queda vàlidament constituïda per tractar qualsevol assumpte, sense necessitat de convocatòria prèvia, sempre que hi estigui present o representada la totalitat del capital social i els concurrents acceptin per unanimitat la celebració de la reunió i l'ordre del dia d'aquesta.

2. La Junta Universal es pot reunir en qualsevol lloc del territori nacional o de l'estranger.

Article 49. *Assistència i representació.*

1. Tots els socis tenen dret a assistir a la Junta General. Els estatuts no poden exigir per a l'assistència a les reunions de la Junta General la titularitat d'un nombre mínim de participacions.

2. El soci es pot fer representar en les reunions de la Junta General per mitjà d'un altre soci, el seu cònjuge, ascendents, descendents o persona que tingui el poder general conferit en un document públic amb facultats per administrar tot el patrimoni que el representat tingui en el territori nacional. Els estatuts poden autoritzar la representació per mitjà d'altres persones.

3. La representació ha de comprendre la totalitat de les participacions de què sigui titular el soci representat i s'ha de conferir per escrit. Si no consta en un document públic, ha de ser especial per a cada Junta.

Article 50. *Mesa de la Junta General.*

Llevat de disposició contrària dels estatuts, el president i el secretari de la Junta General són els del Consell d'Administració i, si no, els designats, al començament de la reunió, pels socis concurrents.

Article 51. *Dret d'informació.*

Els socis poden sol·licitar per escrit, abans de la reunió de la Junta General o verbalment durant aquesta, els informes o aclariments que considerin necessaris sobre els assumptes compresos en l'ordre del dia. L'òrgan d'administració està obligat a proporcionar-los-els, en forma oral o escrita d'acord amb el moment i la naturalesa de la informació sol·licitada, llevat dels casos en què, segons el parer del mateix òrgan, la publicitat d'aquesta perjudiqui els interessos socials. Aquesta excepció no és procedent quan socis que representin, almenys, el vint-i-cinc per cent del capital social donin suport a la sol·licitud.

Article 52. *Conflicte d'interessos.*

1. El soci no pot exercir el dret de vot corresponent a les seves participacions quan es tracti d'adoptar un acord que l'autoritzi a transmetre participacions de les quals sigui titular, que l'exclouï de la societat, que l'alliberi d'una obligació o li concedeixi un dret, o pel qual la societat decideixi anticipar-li fons, concedir-li crèdits o préstecs, prestar garanties en el seu favor o facilitar-li assistència financera, així com quan, si és administrador, l'acord es refereixi a la dispensa de la prohibició de competència o a l'establiment amb la societat d'una relació de prestació de qualsevol tipus d'obres o serveis.

2. Les participacions socials del soci en algunes de les situacions de conflicte d'interessos que preveu l'apartat anterior s'han de deduir del capital social per al còmput de la majoria de vots que en cada cas sigui necessària.

Article 53. Principi majoritari.

1. Els acords socials s'han d'adoptar per majoria dels vots vàlidament emesos, sempre que representin almenys un terç dels vots corresponents a les participacions socials en què es divideixi el capital social. No es computen els vots en blanc.

2. Per excepció al que disposa l'apartat anterior:

a) L'augment o la reducció del capital i qualsevol altra modificació dels estatuts socials per a la qual no s'exigeixi majoria qualificada requereixen el vot favorable de més de la meitat dels vots corresponents a les participacions en què es divideixi el capital social.

b) La transformació, fusió o escissió de la societat, la supressió del dret de preferència en els augments de capital, l'exclusió de socis i l'autorització a què es refereix l'apartat 1 de l'article 65 requereixen el vot favorable d'almenys dos terços dels vots corresponents a les participacions en què es divideixi el capital social.

3. Per a tots o alguns assumptes determinats, els estatuts poden exigir un percentatge de vots favorables superior al que estableixi la llei, sense arribar a la unanimitat. Així mateix, els estatuts poden exigir, a més de la proporció de vots legalment o estatutàriament establerta, el vot favorable d'un determinat nombre de socis. Se n'exceptua el que disposen els articles 68 i 69.

4. Llevat de disposició contrària dels estatuts, cada participació social concedeix al seu titular el dret a emetre un vot.

Article 54. Constància en acta dels acords socials.

1. Tots els acords socials han de constar en acta.

2. L'acta ha d'incloure necessàriament la llista d'assistents i l'ha d'aprovar la mateixa Junta al final de la reunió o, si no, i dins el termini de quinze dies, el president de la Junta General i dos socis interventors, un en representació de la majoria i un altre de la minoria.

3. L'acta té força executiva a partir de la data de la seva aprovació.

Article 55. Acta notarial de la Junta General.

1. Els administradors poden requerir la presència d'un notari perquè aixequi acta de la Junta General i estan obligats a fer-ho sempre que, amb cinc dies d'antelació al previst per a la celebració de la Junta, ho sol·licitin socis que representin, almenys, el cinc per cent del capital social. En aquest últim cas, els acords només són eficaços si consten en acta notarial.

2. L'acta notarial no se sotmet a tràmit d'aprovació, té la consideració d'acta de la Junta i força executiva des de la data del seu tancament.

3. Els honoraris notarials són a càrrec de la societat.

Article 56. Impugnació dels acords de la Junta General.

La impugnació dels acords de la Junta General es regeix pel que estableix la impugnació dels acords de la Junta General d'accionistes en la Llei de societats anònimes.

SECCIÓ 2a ADMINISTRADORS**Article 57. Maneres d'organitzar l'administració.**

1. L'administració de la societat es pot confiar a un administrador únic, a diversos administradors que actuïn solidàriament o conjuntament, o a un consell d'administració.

En cas de Consell d'Administració, els estatuts o, si no, la Junta General, han de fixar el nombre mínim i màxim dels seus components, sense que en cap cas pugui ser inferior a tres ni superior a dotze. A més, els

estatuts han d'establir el règim d'organització i funcionament del Consell que ha de comprendre, en tot cas, les regles de convocatòria i constitució de l'òrgan així com la manera de deliberar i adoptar acords per majoria. La delegació de facultats es regeix pel que estableixen les societats anònimes.

2. Els estatuts poden establir diferents maneres d'organitzar l'administració, i atribuir a la Junta General la facultat d'optar alternativament per qualsevol d'aquestes maneres, sense necessitat de modificació estatutària.

3. Tot acord de modificació de la manera d'organitzar l'administració de la societat, tant si constitueix una modificació dels estatuts com si no, s'ha de consignar en una escriptura pública i s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil.

Article 58. Nomenament.

1. La competència per al nomenament dels administradors correspon exclusivament a la Junta General.

2. Llevat de disposició contrària dels estatuts, per ser nomenat administrador no es requereix la condició de soci.

3. No poden ser administradors els fallits i concursats no rehabilitats, els menors i incapacitats, els condemnats a penes que comportin la inhabilitació per a l'exercici d'un càrrec públic, els que hagin estat condemnats per incompliment greu de lleis o disposicions socials i els que per raó del seu càrrec no puguin exercir el comerç. Tampoc no poden ser administradors de les societats els funcionaris al servei de l'Administració amb funcions al seu càrrec que es relacionin amb les activitats pròpies de la societat de què es tracti.

4. El nomenament dels administradors té efecte des del moment de la seva acceptació.

Article 59. Administradors suplents.

1. Llevat de disposició contrària dels estatuts, poden ser nomenats suplents dels administradors per al cas que cessin per qualsevol causa un o diversos d'ells. El nomenament i l'acceptació dels suplents com a administradors s'han d'inscriure en el Registre Mercantil una vegada produït el cessament del titular anterior.

2. Si els estatuts estableixen un termini determinat de durada del càrrec d'administrador, el nomenament del suplent s'entén efectuat pel període pendent de complir per la persona la vacant de la qual es cobreixi.

Article 60. Durada del càrrec.

1. Els administradors exerceixen el seu càrrec per un temps indefinit, llevat que els estatuts estableixin un termini determinat, cas en què poden ser reelegits una o més vegades per períodes de la mateixa durada.

2. Quan els estatuts estableixin un termini determinat, el nomenament caduca quan, un cop vençut el termini, s'hagi celebrat la Junta General o hagi transcorregut el termini per a la celebració de la Junta que ha de resoldre sobre l'aprovació dels comptes de l'exercici anterior.

Article 61. Exercici del càrrec.

1. Els administradors han d'exercir el seu càrrec amb la diligència d'un empresari ordenat i d'un representant lleial.

2. Han de guardar secret sobre les informacions de caràcter confidencial, fins i tot després de cessar en les seves funcions.

Article 62. Representació de la societat.

1. La representació de la societat, en judici i fora de judici, correspon als administradors.

2. L'atribució del poder de representació als administradors es regeix per les regles següents:

a) En el cas d'un administrador únic, el poder de representació correspon necessàriament a aquest.

b) En cas de diversos administradors solidaris, el poder de representació correspon a cada administrador, sense perjudici de les disposicions estatutàries o dels acords de la Junta sobre distribució de facultats, que tenen un abast merament intern.

c) En el cas de diversos administradors conjunts, el poder de representació l'exerceixen mancomunadament almenys dos d'ells en la forma determinada en els estatuts.

d) En el cas del Consell d'Administració, el poder de representació correspon al mateix Consell, que ha d'actuar col·legiadament. No obstant això, els estatuts poden atribuir el poder de representació a un o diversos membres del Consell a títol individual o conjunt.

Quan el Consell, mitjançant l'acord de delegació, nomeni una comissió executiva o un o diversos consellers delegats, s'ha d'indicar el règim de la seva actuació.

Article 63. Àmbit de la representació.

1. La representació s'estén a tots els actes compresos en l'objecte social delimitat en els estatuts. Qualsevol limitació de les facultats representatives dels administradors, encara que estigui inscrita en el Registre Mercantil, és ineficax davant tercers.

2. La societat queda obligada davant tercers que hagin obrat de bona fe i sense culpa greu, tot i que es desprengui dels estatuts inscrits en el Registre Mercantil que l'acte no està comprès en l'objecte social.

Article 64. Notificacions a la societat.

Quan l'administració no s'hagi organitzat en forma col·legiada, les comunicacions o notificacions a la societat es poden adreçar a qualsevol dels administradors. En cas del Consell d'Administració, s'han d'adreçar al seu president.

Article 65. Prohibició de competència.

1. Els administradors no es poden dedicar, per compte propi o d'altri, al mateix, anàleg o complementari gènere d'activitat que constitueixi l'objecte social, llevat d'autorització expressa de la societat, mitjançant un acord de la Junta General.

2. Qualsevol soci pot sol·licitar al jutge de primera instància del domicili social el cessament de l'administrador que hagi infringit la prohibició anterior.

Article 66. Caràcter gratuït del càrrec.

1. El càrrec d'administrador és gratuït, llevat que els estatuts estableixin el contrari, i determinin el sistema de retribució.

2. Quan la retribució tingui com a base una participació en els beneficis, els estatuts han de determinar concretament la participació, que en cap cas no pot ser superior al deu per cent dels beneficis repartibles entre els socis.

3. Quan la retribució no tingui com a base una participació en els beneficis, la remuneració dels administradors s'ha de fixar per a cada exercici mitjançant un acord de la Junta General.

Article 67. Prestació de serveis pels administradors.

L'establiment o la modificació de qualsevol classe de relacions de prestació de serveis o d'obra entre la societat

i un o diversos dels seus administradors requereixen l'acord de la Junta General.

Article 68. Separació dels administradors.

1. Els administradors poden ser separats del seu càrrec per la Junta General tot i que la separació no consti en l'ordre del dia.

2. Els estatuts no poden exigir per a l'acord de separació una majoria superior als dos terços dels vots corresponents a les participacions en què es divideixi el capital social.

Article 69. Responsabilitat dels administradors.

1. La responsabilitat dels administradors de la societat de responsabilitat limitada es regeix pel que s'estableixi per als administradors de la societat anònima.

2. L'acord de la Junta General que decideixi sobre l'exercici de l'acció de responsabilitat requereix la majoria que preveu l'apartat 1 de l'article 53, que els estatuts no poden modificar.

Article 70. Impugnació d'acords.

1. Els administradors poden impugnar els acords nuls i anul·lables del Consell d'Administració en el termini de trenta dies des de la seva adopció. Igualment poden impugnar aquests acords els socis que representin el cinc per cent del capital social en el termini de trenta dies des que van tenir coneixement d'aquests i sempre que no hagi transcorregut un any des de la seva adopció.

2. La impugnació s'ha de tramitar de conformitat amb el que estableix per a la impugnació dels acords de la Junta General d'accionistes la Llei de societats anònimes.

CAPÍTOL VI

Modificació dels estatuts. Augment i reducció del capital social

Article 71. Modificació dels estatuts.

1. Qualsevol modificació dels estatuts l'ha d'acordar la Junta General. En la convocatòria s'han d'expressar, amb la claredat adequada, els aspectes que s'han de modificar. Els socis tenen dret a examinar en el domicili social el text íntegre de la modificació proposada.

Quan la modificació impliqui noves obligacions per als socis o afecti els seus drets individuals s'ha d'adoptar amb el consentiment dels interessats o afectats.

2. La modificació s'ha de fer constar en escriptura pública, que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil i publicar en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil».

Article 72. Canvi de domicili.

1. No obstant el que disposa l'article anterior, l'òrgan d'administració és competent, llevat de disposició contrària dels estatuts, per canviar el domicili social dins el mateix terme municipal.

2. L'acord de transferir a l'estranger el domicili de la societat només es pot adoptar quan hi hagi un conveni internacional vigent a Espanya que ho permeti amb manteniment de la mateixa personalitat jurídica.

Article 73. Augment del capital social.

1. L'augment del capital social es pot fer per creació de noves participacions o per elevació del valor nominal de les ja existents.

2. En els dos casos, el contravalor de l'augment del capital social pot consistir tant en noves aportacions dineràries o no dineràries al patrimoni social, incloent-hi l'aportació de crèdits contra la societat, com en la transformació de reserves o beneficis que ja figuraven en el patrimoni esmentat.

Article 74. *Requisits de l'augment.*

1. Quan l'augment s'hagi de realitzar elevat el valor nominal de les participacions socials és necessari el consentiment de tots els socis, excepte en cas que es faci íntegrament amb càrrec a reserves o beneficis de la societat.

2. Quan l'augment es faci per compensació de crèdits, aquests han de ser totalment líquids i exigibles. En el moment de la convocatòria de la Junta General, s'ha de posar a disposició dels socis en el domicili social un informe de l'òrgan d'administració sobre la naturalesa i característiques dels crèdits en qüestió, la identitat dels aportants, el nombre de participacions socials que s'hagin de crear i la quantia de l'augment de capital, en què expressament s'ha de fer constar la concordança de les dades relatives als crèdits amb la comptabilitat social. Aquest informe s'ha d'incorporar a l'escriptura pública que documenti l'execució de l'augment.

3. Quan el contravalor de l'augment consisteixi en aportacions no dineràries, és necessari que en el moment de la convocatòria de la Junta General es posi a disposició dels socis un informe dels administradors en què es descriguin amb detall les aportacions projectades, la seva valoració, les persones que les han d'efectuar, el nombre de participacions socials que s'han de crear, la quantia de l'augment del capital i les garanties adoptades per a l'efectivitat de l'augment segons la naturalesa dels béns en què consisteixi l'aportació.

4. Quan l'augment del capital es faci amb càrrec a reserves es poden utilitzar per a aquesta finalitat les reserves disponibles, les primes d'assumpció de les participacions socials i la totalitat de la reserva legal. Ha de servir de base a l'operació un balanç aprovat per la Junta General que s'ha de referir a una data compresa dins els sis mesos immediatament anteriors a l'acord i s'ha d'incorporar a l'escriptura pública d'augment.

Article 75. *Dret de preferència.*

1. En els augments del capital amb creació de noves participacions socials cada soci té dret a assumir un nombre de participacions proporcional al valor nominal de les que posseeixi.

Aquest dret de preferència no és procedent quan l'augment es degui a l'absorció d'una altra societat o de tot o part del patrimoni escindit d'una altra societat.

2. El dret de preferència s'ha d'exercir en el termini que s'hagi fixat en adoptar l'acord d'augment, sense que pugui ser inferior a un mes des de la publicació de l'anunci de l'oferta d'assumpció de les noves participacions en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil».

L'òrgan d'administració pot substituir la publicació de l'anunci per una comunicació escrita a cadascun dels socis i, si s'escau, als usufructuaris inscrits en el llibre registre de socis, i el termini d'assumpció de les noves participacions es computa des de l'enviament de la comunicació.

3. La transmissió voluntària del dret de preferència per actes inter vivos es pot efectuar en tot cas a favor de les persones que, de conformitat amb aquesta Llei o, si s'escau, amb els estatuts de la societat, puguin adquirir lliurement les participacions socials. Els estatuts poden a més reconèixer la possibilitat de la transmissió a altres persones, i sotmetre-la al mateix sistema i condicions previstos per a la transmissió inter vivos de les participa-

cions socials, amb modificació, si s'escau, dels terminis establerts en el sistema esmentat.

4. Llevat que els estatuts disposin una altra cosa, les participacions no assumides en l'exercici del dret que estableix aquest article l'òrgan d'administració les ha d'oferir als socis que l'hagin exercit, per a la seva assumpció i desemborsament durant un termini no superior a quinze dies des de la conclusió del que s'ha assenyalat per a l'assumpció preferent. Si hi ha diversos socis interessats a assumir les participacions que s'ofereixen, aquestes s'han d'adjudicar en proporció a les que cadascun d'ells ja tingui en la societat. Durant els quinze dies següents a la finalització del termini anterior, l'òrgan d'administració pot adjudicar les participacions no assumides a persones estranyes a la societat.

Article 76. *Exclusió del dret de preferència.*

La Junta General, en decidir l'augment del capital, pot acordar la supressió total o parcial del dret de preferència amb els requisits següents:

a) Que en la convocatòria de la Junta s'hagi fet constar la proposta de supressió del dret de preferència i el dret dels socis a examinar en el domicili social l'informe a què es refereix el número següent.

b) Que amb la convocatòria de la Junta es posi a disposició dels socis un informe elaborat per l'òrgan d'administració, en què s'especifiqui el valor real de les participacions de la societat i es justifiquin detalladament la proposta i la contraprestació a satisfer per les noves participacions, amb indicació de les persones a les quals s'han d'atribuir aquestes.

c) Que el valor nominal de les noves participacions més, si s'escau, l'import de la prima, es correspongui amb el valor real atribuït a les participacions en l'informe dels administradors.

Article 77. *Augment incomplet.*

Quan l'augment del capital social no s'hagi desemborsat íntegrament dins el termini fixat a aquest efecte, el capital queda augmentat en la quantia desemborsada, llevat que en l'acord s'hagi previst que l'augment quedi sense efecte en cas de desemborsament incomplet. En aquest últim cas, l'òrgan d'administració ha de restituir les aportacions realitzades, dins el mes següent al venciment del termini fixat per al desemborsament. Si les aportacions són dineràries, la restitució es pot fer mitjançant la consignació de l'import a nom dels respectius aportants en una entitat de crèdit del domicili social, i s'ha de comunicar a aquests per escrit la data de la consignació i l'entitat dipositària.

Article 78. *Inscripció de l'augment del capital social.*

1. L'escriptura que documenti l'execució ha d'expressar els béns o drets aportats i, si l'augment s'ha realitzat per creació de noves participacions socials, la identitat de les persones a les quals s'hagin adjudicat, la numeració de les participacions atribuïdes, així com la declaració de l'òrgan d'administració que la titularitat s'ha fet constar en el llibre registre de socis.

2. L'acord d'augment del capital social i la seva execució s'han d'inscriure simultàniament en el Registre Mercantil.

3. Si, transcorreguts sis mesos des que es va obrir el termini per assumir l'augment del capital, no s'han presentat per a la seva inscripció en el Registre Mercantil els documents acreditatius de l'execució de l'augment, els aportants poden exigir la restitució de les aportacions realitzades.

Si la falta de presentació dels documents a inscripció és imputable a la societat, també poden exigir l'interès legal.

Article 79. Reducció del capital social.

1. La reducció del capital social pot tenir per finalitat la restitució d'aportacions o el restabliment de l'equilibri entre el capital i el patrimoni comptable de la societat disminuït per conseqüència de pèrdues.

2. Quan la reducció no afecti de la mateixa manera totes les participacions és necessari el consentiment de tots els socis.

Article 80. Reducció de capital social per restitució d'aportacions.

1. Els socis als quals s'hagi restituït la totalitat o part de les seves aportacions han de respondre solidàriament entre si i amb la societat del pagament dels deutes socials contrets abans de la data en què la reducció sigui oposable a tercers.

2. La responsabilitat de cada soci té com a límit l'import del que s'ha percebut en concepte de restitució de l'aportació social.

3. La responsabilitat dels socis prescriu al cap de cinc anys a comptar de la data en què la reducció sigui oposable a tercers.

4. No és procedent la responsabilitat a què es refereixen els apartats anteriors, si en acordar-se la reducció es dota d'una reserva amb càrrec a beneficis o reserves lliures per un import igual al percebut pels socis en concepte de restitució de l'aportació social. Aquesta reserva és indisponible fins que transcorrin cinc anys a comptar de la publicació de la reducció en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil», llevat que abans del venciment del termini esmentat hagin estat satisfets tots els deutes socials contrets abans de la data en què la reducció sigui oposable a tercers.

5. En la inscripció en el Registre Mercantil de l'execució de l'acord, s'hi ha d'expressar la identitat de les persones a les quals s'hagi restituït la totalitat o part de les aportacions socials o, si s'escau, la declaració de l'òrgan d'administració de què ha estat constituïda la reserva a què es refereix l'apartat anterior.

Article 81. Garanties estatutàries per a la restitució d'aportacions.

1. Els estatuts poden establir que cap acord de reducció del capital que impliqui restitució de les seves aportacions als socis es pot portar a efecte sense que transcorri un termini de tres mesos a comptar de la data en què s'hagi notificat als creditors.

2. Aquesta notificació s'ha de fer personalment, i si això no és possible, perquè es desconeix el domicili dels creditors, per mitjà d'anuncis que s'han de publicar en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil» i en un diari dels de més circulació a la localitat en què radiqui el domicili de la societat.

3. Durant el termini esmentat, els creditors ordinaris es poden oposar a l'execució de l'acord de reducció, si els seus crèdits no són satisfets o la societat no presta garantia. És nul·la tota restitució que es faci abans de transcórrer el termini de tres mesos o malgrat l'oposició entaulada, en temps i forma, per qualsevol creditor.

4. La devolució de capital s'ha de fer a prorrata de les respectives participacions socials, llevat que, per unanimitat, s'acordi un altre sistema.

Article 82. Reducció per compensar pèrdues.

1. No es pot reduir el capital per restablir l'equilibri entre el capital i el patrimoni comptable disminuït per conseqüència de pèrdues, mentre la societat tingui qualsevol classe de reserves.

2. El balanç que serveixi de base a l'operació s'ha de referir a una data compresa dins els sis mesos immedia-

tament anteriors a l'acord i l'ha d'haver aprovat la Junta General, amb la seva verificació prèvia per part dels auditors de comptes de la societat, quan aquesta estigui obligada a verificar els seus comptes anuals, i si no ho està, la verificació l'ha de fer l'auditor de comptes que a aquest efecte designin els administradors.

El balanç i la seva verificació s'han d'incorporar a l'escriptura pública de reducció.

Article 83. Reducció i augment del capital simultanis.

1. L'acord de reducció del capital a zero o per sota de la xifra mínima legal només es pot adoptar quan simultàniament s'acordi la transformació de la societat o l'augment del seu capital fins a una quantitat igual o superior a la xifra mínima esmentada.

En tot cas s'ha de respectar el dret de preferència dels socis, sense que en aquest supòsit n'escaigui la supressió.

2. L'eficàcia de l'acord de reducció queda condicionada, si s'escau, a l'execució de l'acord d'augment del capital.

3. La inscripció de l'acord de reducció en el Registre Mercantil no es pot practicar llevat que simultàniament es presenti a inscripció l'acord de transformació o d'augment del capital, així com, en aquest últim cas, la seva execució.

CAPÍTOL VII**Comptes anuals****Article 84. Disposició general.**

En tot el que no preveu aquesta Llei, és aplicable a les societats de responsabilitat limitada el que estableix el capítol VII de la Llei de societats anònimes.

Article 85. Distribució de dividendes.

Llevat de disposició contrària dels estatuts, la distribució de dividendes als socis s'ha de fer en proporció a la seva participació en el capital social.

Article 86. Dret d'examen de la comptabilitat.

1. A partir de la convocatòria de la Junta General, qualsevol soci pot obtenir de la societat, de manera immediata i gratuïta, els documents que s'han de sotmetre a l'aprovació d'aquesta, així com l'informe de gestió i, si s'escau, l'informe dels auditors de comptes.

En la convocatòria s'ha de fer menció d'aquest dret.

2. Durant el mateix termini i llevat de disposició contrària dels estatuts, el soci o socis que representin almenys el cinc per cent del capital poden examinar en el domicili social, per si mateixos o en unió d'un expert comptable, els documents que serveixin de suport i d'antecedent dels comptes anuals.

3. El que disposa el paràgraf anterior no impedeix ni limita el dret de la minoria que es nomeni un auditor de comptes amb càrrec a la societat.

CAPÍTOL VIII**Transformació, fusió i escissió de la societat****SECCIÓ 1a TRANSFORMACIÓ****Article 87. Transformació de la societat de responsabilitat limitada.**

1. La societat de responsabilitat limitada es pot transformar en societat col·lectiva, en societat comanditària,

simple o per accions, en societat anònima, així com en agrupació d'interès econòmic.

2. Quan l'objecte de la societat de responsabilitat limitada no sigui mercantil, es pot transformar a més en societat civil.

3. La societat de responsabilitat limitada també es pot transformar en societat cooperativa, de conformitat amb el que preveu la legislació reguladora d'aquesta última. En aquest cas, hi són aplicables l'article 90 d'aquesta Llei i, amb caràcter supletori, les altres disposicions d'aquesta secció.

Article 88. *Acord de transformació.*

1. La transformació de la societat l'ha d'acordar la Junta General, amb els requisits i formalitats establerts per a la modificació dels estatuts.

2. La Junta General ha d'aprovar el balanç de la societat, tancat el dia anterior al de l'acord, així com les mencions que exigeixi la llei per a la constitució de la societat la forma de la qual s'adopti.

3. L'acord no pot modificar la participació dels socis en el capital social. A canvi de les participacions socials que desapareguin, els socis tenen dret que se'ls assignin les quotes o les accions que els corresponguin en proporció a les participacions que cadascun d'ells tingui en la societat que es transforma.

Article 89. *Escriptura pública de transformació.*

L'escriptura pública de transformació, que l'han d'atorgar la societat i tots els socis que passin a respondre personalment dels deutes socials, ha de contenir les mencions exigides per la llei per a la constitució de la societat la forma de la qual s'adopti, així com la relació de socis que hagin fet ús del dret de separació i el capital que representin. Si la societat resultant de la transformació és anònima o comanditària per accions, s'ha d'incorporar a l'escriptura l'informe dels experts independents sobre el patrimoni social no dinerari i s'hi ha d'indicar el nombre d'accions que corresponguin a cadascuna de les participacions.

Article 90. *Inscripció de la transformació.*

1. L'escriptura pública de transformació de la societat de responsabilitat limitada s'ha de presentar per a la seva inscripció en el Registre Mercantil, acompanyada del balanç de la societat tancat el dia anterior a la data de l'acord de transformació i el balanç final tancat el dia anterior al de l'atorgament de l'escriptura. En cas de transformació en societat anònima, només s'hi ha d'adjuntar el primer dels balanços indicats.

Sense perjudici dels efectes atribuïts a la publicació necessària en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil», l'eficàcia de la transformació queda supeditada a la inscripció de l'escriptura pública en el Registre Mercantil.

2. Si la societat resultant de la transformació és cooperativa, l'escriptura pública s'ha de presentar per a la seva inscripció en el Registre de cooperatives que correspongui de conformitat amb la legislació estatal o autonòmica aplicable, acompanyada dels balanços a què es refereix l'apartat anterior, així com d'un certificat del Registre Mercantil en què constin la transcripció literal dels assentaments que hagin de quedar vigents i la declaració d'inexistència d'obstacles per a la inscripció de la transformació. Una vegada emès el certificat, el registrador mercantil ha d'estendre una nota de tancament provisional del full de la societat que es transforma. Un cop inscrita la transformació, el Registre de cooperatives ho ha de comunicar d'ofici al registrador mercantil corresponent, el qual ha de procedir a la immediata cancel·lació dels assentaments

relatius a la societat i a la publicació de la transformació en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil».

Article 91. *Continuïtat de la societat transformada.*

1. La transformació efectuada d'acord amb el que preveu aquesta Llei no canvia la personalitat jurídica de la societat, que continua subsistint sota la forma nova.

2. Els socis que en virtut de la transformació assumeixin responsabilitat il·limitada o qualsevol altra classe de responsabilitat personal pels deutes socials han de respondre de la mateixa manera dels deutes anteriors a la transformació.

Article 92. *Transformació de societats civils, col·lectives, comanditàries, anònimes o agrupacions d'interès econòmic, en societat de responsabilitat limitada.*

1. La transformació de societats civils, col·lectives, comanditàries simples o per accions, anònimes o d'agrupacions d'interès econòmic en societats de responsabilitat limitada, no afecta la personalitat jurídica de la societat transformada i s'ha de fer constar en una escriptura pública, que ha d'expressar necessàriament totes les mencions previstes per a la de constitució d'una societat de responsabilitat limitada.

2. L'escriptura pública de transformació, en què s'ha d'incloure la manifestació dels atorgadors, sota la seva responsabilitat, que el patrimoni social cobreix el capital, s'ha de presentar per a la seva inscripció en el Registre Mercantil, acompanyada del balanç tancat el dia anterior al de l'acord de transformació.

3. Llevat que els creditors socials hagin consentit expressament la transformació, subsisteix la responsabilitat dels socis col·lectius o dels socis de la societat civil transformada pels deutes socials contrets abans de la transformació de la societat. Aquesta responsabilitat prescriu al cap de cinc anys a comptar de la publicació de la transformació en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil».

Article 93. *Transformació de societats cooperatives en societat de responsabilitat limitada.*

1. Les societats cooperatives es poden transformar en societats de responsabilitat limitada. La transformació no afecta la personalitat jurídica de la societat transformada.

2. L'acord de transformació ha de constar en una escriptura pública que ha de contenir les mencions previstes per a la constitució d'una societat de responsabilitat limitada.

L'escriptura de transformació s'ha de presentar per a la seva inscripció en el Registre Mercantil acompanyada del balanç tancat el dia anterior al de l'acord de transformació, així com d'un certificat del Registre de cooperatives corresponent en què constin la transcripció literal dels assentaments que hagin de quedar vigents i la declaració d'inexistència d'obstacles per a la inscripció de la transformació. En emetre el certificat s'ha d'estendre una nota de tancament provisional del full de la societat que es transforma. Un cop inscrita la transformació, el registrador mercantil ho ha de comunicar d'ofici al Registre de cooperatives, que ha de procedir a la cancel·lació immediata dels assentaments relatius a la societat.

3. A falta de normes específicament aplicables, la transformació queda sotmesa a les disposicions següents:

a) L'acord de transformació s'ha d'adoptar de conformitat amb el que estigui establert per a la modificació dels estatuts de la societat cooperativa que es transforma.

b) El Fons de Reserva Obligatori, el Fons d'Educació i Promoció i qualssevol altres fons o reserves que no siguin repartibles entre els socis han de rebre la destinació establerta per al cas de dissolució de les societats cooperatives.

c) Si la legislació aplicable reconeix als socis el dret de separació en cas de transformació o de modificació dels estatuts, l'escriptura pública de transformació ha de contenir la relació dels que n'hagin fet ús i el capital que representin, així com el balanç final tancat el dia anterior al de l'atorgament de l'escriptura.

d) Llevat que els creditors socials hagin consentit expressament la transformació, la responsabilitat personal dels socis que la tinguin subsisteix en els seus mateixos termes pels deutes socials contrets abans de la transformació. Aquesta responsabilitat prescriu al cap de cinc anys a comptar de la publicació de la transformació en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil».

SECCIÓ 2a FUSIÓ I ESCISSIÓ

Article 94. Règim de la fusió i de l'escissió.

1. La fusió de qualssevol societats en una societat de responsabilitat limitada nova, l'absorció d'una o més societats per una altra de responsabilitat limitada ja existent, i l'escissió de la societat de responsabilitat limitada, es regeixen pel que estableixen les seccions 2a i 3a del capítol VIII de la Llei de societats anònimes, quan hi siguin aplicables, i les seves referències a accionistes i accions s'entenen efectuades a socis i participacions socials.

2. No obstant el que estableix l'apartat anterior, només hi ha l'obligació de sotmetre el projecte de fusió o escissió a l'informe d'experts independents quan alguna de les societats que s'extingeixen com a conseqüència de la fusió o alguna de les societats beneficiàries de l'escissió revesteixi la forma anònima o comanditària per accions.

3. La societat de responsabilitat limitada en liquidació pot participar en una fusió o en una escissió sempre que no hagi començat el repartiment del seu patrimoni entre els socis. És necessària l'autorització judicial per participar en una fusió o escissió en els supòsits en què la liquidació sigui conseqüència de la resolució judicial a què es refereix a l'article 104.2 d'aquesta Llei.

CAPÍTOL IX

Separació i exclusió de socis

Article 95. Causes legals de separació dels socis.

Els socis que no hagin votat a favor del corresponent acord tenen dret a separar-se de la societat en els casos següents:

- Substitució de l'objecte social.
- Trasllat del domicili social a l'estranger, quan hi hagi un conveni internacional vigent a Espanya que ho permeti amb manteniment de la mateixa personalitat jurídica de la societat.
- Modificació del règim de transmissió de les participacions socials.
- Pròrroga o reactivació de la societat.
- Transformació en societat anònima, societat civil, cooperativa, col·lectiva o comanditària, simple o per accions, així com en agrupació d'interès econòmic.
- Creació, modificació o extinció anticipada de l'obligació de fer prestacions accessòries, llevat de disposició contrària dels estatuts.

Article 96. Causes estatutàries de separació.

Els estatuts poden establir causes diferents de separació de les que preveu aquesta Llei. En aquest cas, han de

determinar la manera com s'ha d'acreditar l'existència de la causa, la forma d'exercir el dret de separació i el termini per al seu exercici. Per a la incorporació als estatuts, la modificació o la supressió d'aquestes causes de separació és necessari el consentiment de tots els socis.

Article 97. Exercici del dret de separació.

1. Els acords que donin lloc al dret de separació s'han de publicar en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil». L'òrgan d'administració pot substituir aquesta publicació per una comunicació escrita a cadascun dels socis que no hagin votat a favor de l'acord.

El dret de separació es pot exercir mentre no transcorri un mes comptat des de la publicació de l'acord o des de la recepció de la comunicació.

2. Per a la inscripció en el Registre Mercantil de l'escriptura pública que documenti els acords, és necessari que la mateixa escriptura o una altra de posterior contingui la reducció del capital en els termes de l'article 102 o la declaració dels administradors que cap soci ha exercit el dret de separació dins el termini anteriorment establert.

Article 98. Causes d'exclusió dels socis.

La societat de responsabilitat limitada pot excloure el soci que incompleixi l'obligació de realitzar prestacions accessòries, així com el soci administrador que infringeixi la prohibició de competència o hagi estat condemnat per sentència ferma a indemnitzar la societat pels danys i perjudicis causats per actes contraris a aquesta Llei o als estatuts o realitzats sense la diligència adequada.

Amb el consentiment de tots els socis es poden incorporar als estatuts altres causes d'exclusió o es poden modificar les estatutàries.

Article 99. Procediment d'exclusió.

1. L'exclusió requereix l'acord de la Junta General. En l'acta de la reunió s'ha de fer constar la identitat dels socis que hagin votat a favor de l'acord.

2. Llevat del cas de condemna del soci administrador a indemnitzar la societat en els termes de l'article precedent, l'exclusió d'un soci amb participació igual o superior al vint-i-cinc per cent en el capital social requereix, a més de l'acord de la Junta General, una resolució judicial ferma, sempre que el soci no estigui d'acord amb l'exclusió acordada. Qualsevol soci que hagi votat a favor de l'acord està legitimat per exercir l'acció d'exclusió en nom de la societat, quan aquesta no ho hagi fet en el termini d'un mes a comptar de la data d'adopció de l'acord d'exclusió.

Article 100. Valoració de les participacions.

1. A falta d'acord sobre el valor real de les participacions socials o sobre la persona o persones que les hagin de valorar i el procediment que s'ha de seguir per a la seva valoració, les participacions les ha de valorar l'auditor de comptes de la societat i, si aquesta no està obligada a verificació comptable, qui nomeni el registrador mercantil del domicili social a sol·licitud de la societat o de qualsevol dels socis titulars de les participacions que s'hagin de valorar.

2. Per a l'exercici de la seva funció, l'auditor pot obtenir de la societat totes les informacions i documents que consideri útils i procedir a totes les verificacions que consideri necessàries. En el termini màxim de dos mesos a comptar del seu nomenament, l'auditor ha d'emetre el seu informe, que ha de notificar immediatament a la societat i als socis afectats per conducte notarial, i hi ha d'ad-

juntar una còpia i dipositar-ne una altra en el Registre Mercantil.

3. La retribució de l'auditor és a càrrec de la societat. No obstant això, en els casos d'exclusió, de la quantitat a reemborsar al soci exclòs la societat pot deduir el que resulti d'aplicar als honoraris satisfets el percentatge que el soci exclòs tingui en el capital social.

Article 101. *Reemborsament de les participacions socials.*

Dins els dos mesos següents a la recepció de l'informe de valoració, els socis afectats tenen dret a obtenir en el domicili social el reemborsament del valor de les participacions socials que s'amortitzen. Transcorregut aquest termini, els administradors han de consignar en una entitat de crèdit del terme municipal en què radiqui el domicili social, a nom dels interessats, la quantitat corresponent al valor esmentat.

Article 102. *Esriptura pública de reducció del capital social.*

1. Un cop efectuat el reemborsament de les participacions o consignat el seu import, els administradors, sense necessitat d'un acord específic de la Junta General, han d'atorgar immediatament escriptura pública de reducció del capital social, i hi han d'expressar les participacions amortitzades, la identitat del soci o socis afectats, la causa de l'amortització, la data del reemborsament o de la consignació i la xifra a la qual hagi quedat reduït el capital social.

2. En cas que, com a conseqüència de la reducció, el capital social disminueixi per sota del mínim legal, s'ha d'atorgar així mateix escriptura pública i hi és aplicable el que disposa l'article 108, i el termini establert en aquest article es computa des de la data del reemborsament o de la consignació.

Article 103. *Responsabilitat dels socis separats o exclosos.*

1. Els socis als quals s'hagi reemborsat el valor de les participacions amortitzades estan subjectes al règim de responsabilitat pels deutes socials establert per al cas de reducció de capital per restitució d'aportacions.

2. En el supòsit que preveu l'article 81 d'aquesta Llei només es pot produir el reemborsament una vegada que hagi transcorregut el termini de tres mesos comptat des de la data de notificació als creditors o la publicació en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil» i en un diari dels de més circulació en la localitat en què radiqui el domicili social, i sempre que els creditors ordinaris no hagin exercit el dret d'oposició.

CAPÍTOL X

De la dissolució i liquidació

SECCIÓ 1a DISSOLUCIÓ

Article 104. *Causas de dissolució.*

1. La societat de responsabilitat limitada es dissol:

a) Per compliment del termini fixat en els estatuts, de conformitat amb el que estableix l'article 107.

b) Per acord de la Junta General adoptat amb els requisits i la majoria establerts per a la modificació dels estatuts.

c) Per la conclusió de l'empresa que constitueixi el seu objecte, la impossibilitat manifesta d'aconseguir el fi social o la paralització dels òrgans socials de manera que en sigui impossible el funcionament.

d) Per falta d'exercici de l'activitat o activitats que constitueixin l'objecte social durant tres anys consecutius.

e) Per conseqüència de pèrdues que deixin reduït el patrimoni comptable a menys de la meitat del capital social, llevat que aquest s'augmenti o es redueixi en la mesura suficient.

f) Per reducció del capital social per sota del mínim legal. Quan la reducció sigui conseqüència del compliment d'una llei cal atènyer-se al que disposa l'article 108.

g) Per qualsevol altra causa que estableixin els estatuts.

2. La fallida de la societat en determina la dissolució quan s'acordi expressament com a conseqüència de la resolució judicial que la declari.

Article 105. *Acord de dissolució.*

1. En els casos que preveuen les lletres c) a g) de l'apartat 1 i l'apartat 2 de l'article anterior, la dissolució requereix l'acord de la Junta General adoptat per la majoria a què es refereix l'apartat 1 de l'article 53. Els administradors han de convocar la Junta General en el termini de dos mesos perquè adopti l'acord de dissolució. Qualsevol soci pot sol·licitar als administradors la convocatòria si, segons el seu parer, hi concorre alguna de les causes de dissolució esmentades.

2. La Junta General pot adoptar l'acord de dissolució o aquell o aquells que siguin necessaris per a la remoció de la causa.

3. Si no es convoca la Junta, no se celebra o no adopta cap dels acords que preveu l'apartat anterior, qualsevol interessat pot instar la dissolució de la societat davant el jutge de primera instància del domicili social. La sol·licitud de dissolució judicial s'ha de dirigir contra la societat.

4. Els administradors estan obligats a sol·licitar la dissolució judicial de la societat quan l'acord social sigui contrari a la dissolució o no es pugui aconseguir. La sol·licitud s'ha de formular en el termini de dos mesos a comptar de la data prevista per a la celebració de la Junta, quan aquesta no s'hagi constituït, o des del dia de la Junta, quan l'acord hagi estat contrari a la dissolució o no s'hagi adoptat.

5. L'incompliment de l'obligació de convocar la Junta General o de sol·licitar la dissolució judicial determina la responsabilitat solidària dels administradors per tots els deutes socials.

Article 106. *Reactivació de la societat dissolta.*

1. La Junta General pot acordar el retorn de la societat dissolta a la seva vida activa sempre que hagi desaparegut la causa de dissolució, el patrimoni comptable no sigui inferior al capital social i no hagi començat el pagament de la quota de liquidació als socis. L'acord de reactivació s'ha d'adoptar amb els requisits i la majoria establerts per a la modificació dels estatuts.

2. No es pot acordar la reactivació en els casos de dissolució de ple dret.

3. Els creditors socials es poden oposar a l'acord de reactivació, en les mateixes condicions i amb els mateixos efectes que la llei prevegi per al cas de fusió.

Article 107. *Dissolució per transcurs del termini.*

Transcorregut el termini fixat en els estatuts, la societat es dissol de ple dret, llevat que amb anterioritat la pròrroga hagi estat expressament prorrogada i inscrita en el Registre Mercantil.

Article 108. *Dissolució per reducció del capital per sota del mínim legal.*

1. Quan la reducció del capital social per sota del mínim legal sigui conseqüència del compliment d'una llei,

la societat queda dissolta de ple dret si, transcorregut un any des de l'adopció de l'acord de reducció, no s'ha inscrit en el Registre Mercantil la seva transformació o dissolució, o l'augment del seu capital fins a una quantitat igual o superior al mínim legal esmentat.

2. Transcorregut el termini que estableix l'apartat anterior sense que s'hagi inscrit la transformació o la dissolució de la societat o l'augment del seu capital, els administradors han de respondre personalment i solidàriament entre si i amb la societat dels deutes socials. El registrador, d'ofici o a instància de qualsevol interessat, ha de fer constar la dissolució de ple dret en el full obert a la societat.

SECCIÓ 2a LIQUIDACIÓ

Article 109. *Període de liquidació.*

1. La dissolució de la societat obre el període de liquidació.

2. La societat dissolta conserva la seva personalitat jurídica mentre es du a terme la liquidació. Durant aquest temps ha d'afegir a la seva denominació l'expressió «en liquidació».

3. Durant el període de liquidació es continuen aplicant a la societat les normes que preveu aquesta Llei que no siguin incompatibles amb les que estableix aquesta secció.

Article 110. *Nomenament de liquidadors.*

1. Amb l'obertura del període de liquidació els administradors cessen en el seu càrrec. Els que siguin administradors en el moment de la dissolució queden convertits en liquidadors, llevat que se n'hagin designat altres en els estatuts o que, en acordar la dissolució, els designi la Junta General.

2. En cas de mort o de cessament del liquidador únic, de tots els liquidadors solidaris, d'algun dels liquidadors que actuïn conjuntament o de la majoria dels liquidadors que actuïn col·legiadament, sense que hi hagi suplents, qualsevol soci o persona amb interès legítim pot sol·licitar al jutge de primera instància del domicili social la convocatòria de Junta General per al nomenament dels liquidadors. A més, qualsevol dels liquidadors que romanguin en l'exercici del càrrec pot convocar la Junta General amb aquest únic objecte.

3. Quan la Junta convocada d'acord amb l'apartat anterior no procedeixi al nomenament de liquidadors, qualsevol interessat pot sol·licitar la seva designació al jutge de primera instància del domicili social.

Article 111. *Durada del càrrec.*

1. Llevat de disposició contrària dels estatuts, els liquidadors exerceixen el seu càrrec per un temps indefinit.

2. Transcorreguts tres anys des de l'obertura de la liquidació sense que s'hagi sotmès a l'aprovació de la Junta General el balanç final de liquidació, qualsevol soci o persona amb interès legítim pot sol·licitar al jutge de primera instància del domicili social la separació dels liquidadors. El jutge, amb l'audiència prèvia dels liquidadors, ha d'acordar la separació si no hi ha una causa que justifiqui la dilació i nomenar liquidadors la persona o persones que consideri convenient, i fixar-ne el règim d'actuació. Contra la resolució per la qual s'acordi la separació i el nomenament de liquidadors, no es pot interposar cap recurs.

La retribució dels nous liquidadors és l'establerta per als síndics en cas de fallida.

Article 112. *Poder de representació.*

1. Llevat de disposició contrària dels estatuts, el poder de representació correspon a cada liquidador individualment.

2. La representació dels liquidadors s'estén a totes les operacions que siguin necessàries per a la liquidació de la societat.

Article 113. *Separació dels liquidadors.*

1. La separació dels liquidadors no designats judicialment la pot acordar la Junta General tot i que no consti en l'ordre del dia.

2. La separació dels liquidadors designats pel jutge només la pot decidir aquest, a sol·licitud fonamentada de qui hi acrediti un interès legítim.

Article 114. *Règim jurídic dels liquidadors.*

Són aplicables als liquidadors les normes establertes per als administradors que no s'oposin al que disposa aquesta secció.

Article 115. *Els comptes durant la liquidació.*

1. En el termini de tres mesos a comptar de l'obertura de la liquidació, els liquidadors han de formular un inventari i un balanç de la societat amb referència al dia en què s'hagi dissolt.

2. Si la liquidació es prolonga per un termini superior al previst per a l'aprovació dels comptes anuals, els liquidadors han de presentar a la Junta General, dins els sis primers mesos de cada exercici, un estat anual de comptes i un informe detallat que permetin apreciar amb exactitud la situació de la societat i la marxa de la liquidació.

Article 116. *Operacions de liquidació.*

Correspon als liquidadors de la societat:

- Vetllar per la integritat del patrimoni social i portar la comptabilitat de la societat.
- Concloure les operacions pendents i realitzar les noves que siguin necessàries per a la liquidació de la societat.
- Percebre els crèdits i pagar els deutes socials.
- Alienar els béns socials.
- Comparèixer en judici i concertar transaccions i arbitratges, quan així convingui a l'interès social.
- Satisfereix als socis la quota resultant de la liquidació.

Article 117. *Cessió global de l'actiu i del passiu.*

1. La Junta General, amb els requisits i la majoria establerts per a la modificació dels estatuts, pot acordar la cessió global de l'actiu i del passiu a un o diversos socis o tercers, i fixar les condicions de la cessió.

2. L'acord de cessió s'ha de publicar una vegada en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil» i en un diari de gran circulació en el lloc del domicili social, amb expressió de la identitat del cessionari o cessionaris. En l'anunci s'ha de fer constar el dret dels creditors de la societat cedent i dels creditors del cessionari o cessionaris a obtenir el text íntegre de l'acord de cessió.

3. La cessió no es pot fer abans que transcorri un mes, comptat des de la data de l'últim anunci publicat. Durant aquest termini, els creditors de la societat cedent i del cessionari o cessionaris es poden oposar a la cessió en les mateixes condicions i amb els mateixos efectes previstos per al cas de fusió. En l'anunci a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'esmentar expressament aquest dret.

4. L'eficàcia de la cessió queda supeditada a la inscripció de l'escriptura pública d'extinció de la societat.

Article 118. *Balanç final de liquidació.*

1. Concloues les operacions de liquidació, els liquidadors han de sotmetre a l'aprovació de la Junta General

un balanç final, un informe complet sobre les operacions esmentades i un projecte de divisió entre els socis de l'actiu resultant.

2. L'acord aprovatori el poden impugnar els socis que no hagin votat a favor d'aquest, en el termini de dos mesos a comptar de la data de la seva adopció. En admetre la demanda d'impugnació, el jutge n'ha d'acordar d'ofici l'anotació preventiva en el Registre Mercantil.

Article 119. *Quota de liquidació.*

1. Llevat de disposició contrària dels estatuts socials, la quota de liquidació corresponent a cada soci és proporcional a la seva participació en el capital social.

2. Llevat d'acord unànime dels socis, aquests tenen dret a percebre en diners la quota resultant de la liquidació.

3. Els estatuts poden establir a favor d'algun o diversos socis el dret que la quota resultant de la liquidació els sigui satisfeta mitjançant la restitució de les aportacions no dineràries realitzades o mitjançant el lliurament d'altres béns socials, si subsisteixen en el patrimoni social, que s'han d'apreciar en el seu valor real en el moment que s'aprovi el projecte de divisió entre els socis de l'actiu resultant. En aquest cas, els liquidadors han d'alienar primer els altres béns socials i si, una vegada satisfets els creditors, l'actiu resultant és insuficient per satisfer a tots els socis la seva quota de liquidació, els socis amb dret a percebre-la en espècie han de pagar prèviament en diners als altres socis la diferència que correspongui.

Article 120. *Pagament de la quota de liquidació.*

Els liquidadors no poden satisfer la quota de liquidació sense la satisfacció prèvia als creditors de l'import dels seus crèdits o sense consignar-ho en una entitat de crèdit del terme municipal en què radiqui el domicili social.

Article 121. *Escriptura pública d'extinció de la societat.*

Els liquidadors han d'atorgar l'escriptura pública d'extinció de la societat que ha de contenir:

a) La manifestació dels liquidadors que ha transcorregut el termini per a la impugnació de l'acord a què es refereix l'apartat 2 de l'article 118 sense que s'hagin formulat impugnacions, o que ha adquirit fermesa la sentència que les hagi resolt.

b) La manifestació dels liquidadors que s'ha procedit al pagament dels creditors o a la consignació dels seus crèdits. En cas de cessió global de l'actiu i del passiu, la manifestació d'inexistència d'oposició per part dels creditors o la identitat dels que s'hi hagin oposat, l'import dels seus crèdits i les garanties que a aquest efecte hagi presat el cessionari.

c) La manifestació dels liquidadors que s'ha satisfet als socis la quota resultant de la liquidació o se n'ha consignat l'import.

A l'escriptura pública s'han d'incorporar el balanç final de liquidació i la relació dels socis, en què consti la seva identitat i el valor de la quota de liquidació que els hagi correspost a cadascun.

Article 122. *Cancel·lació dels assentaments registrals.*

1. L'escriptura pública d'extinció s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil.

2. En la inscripció s'ha de transcriure el balanç final de liquidació i s'hi ha de fer constar la identitat dels socis i el valor de la quota de liquidació que hagi correspost a cadascun d'ells, i s'hi ha d'expressar que queden cancel·lats tots els assentaments relatius a la societat.

Article 123. *Actiu i passiu sobrevinguts.*

1. Un cop cancel·lats els assentaments relatius a la societat, si hi apareixen béns socials, els liquidadors han d'adjudicar als antics socis la quota addicional que els correspongui, amb la conversió prèvia dels béns en diners quan sigui necessari. Transcorreguts sis mesos des que els liquidadors siguin requerits per donar compliment al que estableix el paràgraf anterior, sense que hagin adjudicat als antics socis la quota addicional, o si no hi ha liquidadors, qualsevol interessat pot sol·licitar al jutge de primera instància de l'últim domicili social el nomenament d'una persona que els substitueixi en el compliment de les seves funcions.

2. Els antics socis han de respondre solidàriament dels deutes socials no satisfets fins al límit del que hagin rebut com a quota de liquidació, sense perjudici de la responsabilitat dels liquidadors en cas de dol o culpa.

3. Per al compliment de requisits de forma relatius a actes jurídics anteriors a la cancel·lació dels assentaments de la societat, o quan sigui necessari, els antics liquidadors poden formalitzar actes jurídics en nom de la societat extingida després de la cancel·lació registral d'aquesta. A falta de liquidadors, qualsevol interessat pot sol·licitar la formalització per part del jutge de primera instància del domicili que hagi tingut la societat.

Article 124. *Insolvència de la societat en liquidació.*

En cas d'insolvència de la societat, els liquidadors han de sol·licitar, en el termini de deu dies a partir d'aquell en què es faci patent aquesta situació, la declaració de suspensió de pagaments o de fallida, segons que correspongui.

CAPÍTOL XI

Societat unipersonal de responsabilitat limitada

Article 125. *Classes de societats unipersonals de responsabilitat limitada.*

S'entén per societat unipersonal de responsabilitat limitada:

a) La constituïda per un únic soci, sigui persona natural o jurídica.

b) La constituïda per dos o més socis quan totes les participacions hagin passat a ser propietat d'un únic soci. Es consideren propietat de l'únic soci les participacions socials que pertanyin a la societat unipersonal.

Article 126. *Publicitat de la unipersonalitat.*

1. La constitució d'una societat unipersonal de responsabilitat limitada, la declaració d'aquesta situació com a conseqüència que un únic soci ha passat a ser propietari de totes les participacions socials, la pèrdua d'aquesta situació o el canvi del soci únic com a conseqüència que s'ha transmès alguna o totes les participacions, s'han de fer constar en una escriptura pública que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. En la inscripció s'ha d'expressar necessàriament la identitat del soci únic.

2. Mentre subsisteixi la situació d'unipersonalitat, la societat ha de fer constar expressament la seva condició d'unipersonal en tota la seva documentació, correspondència, notes de comanda i factures, així com en tots els anuncis que hagi de publicar per disposició legal o estatutària.

Article 127. *Decisions del soci únic.*

En la societat unipersonal de responsabilitat limitada el soci únic exerceix les competències de la Junta Gene-

ral, cas en què les seves decisions s'han de consignar en acta, sota la seva signatura o la del seu representant, i les pot executar i formalitzar el mateix soci o els administradors de la societat.

Article 128. Contractació del soci únic amb la societat unipersonal.

1. Els contractes subscrits entre el soci únic i la societat han de constar per escrit o en la forma documental que exigeixi la llei d'acord amb la seva naturalesa, i s'han de transcriure a un llibre registre de la societat que ha de ser legalitzat de conformitat amb el que es disposi per als llibres d'actes de les societats. En la memòria anual s'ha de fer referència expressa i individualitzada a aquests contractes, amb indicació de la seva naturalesa i condicions.

2. En cas d'insolvència provisional o definitiva del soci únic o de la societat, no són oposables a la massa els contractes compresos a l'apartat anterior que no hagin estat transcrits al llibre registre i no es trobin referenciats en la memòria anual o ho hagin estat en una memòria no dipositada d'acord amb la llei.

3. Durant el termini de dos anys a comptar de la data de subscripció dels contractes a què es refereix l'apartat 1, el soci únic ha de respondre davant la societat dels avantatges que directament o indirectament hagi obtingut en perjudici d'aquesta com a conseqüència dels contractes esmentats.

Article 129. Efectes de la unipersonalitat sobrevinguda.

Transcorreguts sis mesos des de l'adquisició per la societat del caràcter unipersonal sense que aquesta circumstància s'hagi inscrit en el Registre Mercantil, el soci únic ha de respondre personalment, il·limitadament i solidàriament dels deutes socials contrets durant el període d'unipersonalitat. Un cop inscrita la unipersonalitat, el soci únic no respon dels deutes contrets amb posterioritat.

Disposició addicional primera. Modificacions del Codi de comerç.

1. Els apartats 1 i 2 de l'article 22 queden redactats de la manera següent:

«1. En el full obert a cada empresari individual se n'han d'inscriure les dades identificatives, així com el seu nom comercial i, si s'escau, el rètol del seu establiment, la seu d'aquest i de les sucursals, si les té, l'objecte de la seva empresa, la data de començament de les operacions, els poders generals que atorgui, el consentiment, l'oposició i la revocació a què es refereixen els articles 6 a 10; les capitulacions matrimonials, així com les sentències fermes en matèria de nul·litat, de separació i de divorci, i els altres aspectes que estableixin les lleis o el Reglament.

2. En el full obert a les societats mercantils i altres entitats a què es refereix l'article 16 s'han d'inscriure l'acte constitutiu i les seves modificacions, la rescissió, dissolució, reactivació, transformació, fusió o escissió de l'entitat, la creació de sucursals, el nomenament i cessament d'administradors, liquidadors i auditors, els poders generals, l'emissió d'obligacions o altres valors negociables agrupats en emissions quan l'entitat inscrita els pugui emetre de conformitat amb la llei, i qualssevol altres circumstàncies que determinin les lleis o el Reglament.»

2. S'incorpora a l'article 34 un apartat 5, amb la redacció següent:

«5. Els comptes anuals s'han de formular expressant els valors en pessetes.»

3. S'afegeix un apartat 2 a l'article 41 amb la redacció següent, i l'anterior contingut de l'article 41 passa a ser apartat 1:

«2. Les societats col·lectives i comanditàries simples, quan en la data de tancament de l'exercici tots els socis col·lectius siguin societats espanyoles o estrangeres, queden sotmeses al que disposa el capítol VII de la Llei de societats anònimes, a excepció del que estableix la seva secció 9a.»

4. L'apartat 6 de l'article 42 queda redactat de la manera següent:

«6. Els comptes consolidats s'han de sotmetre a l'aprovació de la junta general ordinària de la societat dominant simultàniament amb els comptes anuals d'aquesta societat. Els accionistes de les societats pertanyents al grup poden obtenir de la societat dominant els documents sotmesos a l'aprovació de la junta, així com l'informe de gestió del grup i l'informe dels auditors. El dipòsit dels comptes consolidats, de l'informe de gestió del grup i de l'informe dels auditors de comptes en el Registre Mercantil i la seva publicació s'han d'efectuar de conformitat amb el que estigui establert per als comptes anuals de les societats anònimes.»

Disposició addicional segona. Modificacions del text refós de la Llei de societats anònimes, aprovat pel Reial decret legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre.

1. L'article 14 queda redactat de la manera següent:

«Article 14. Nombre de fundadors.

En el cas de fundació simultània o per conveni, són fundadors les persones que atorguin l'escriptura social i subscriuin totes les accions.»

2. La lletra d) de l'apartat 1 de l'article 34 queda redactada de la manera següent:

«d) Perquè no ha concorregut en l'acte constitutiu la voluntat efectiva de com a mínim dos socis fundadors, en el cas de pluralitat d'aquests, o del soci fundador quan es tracti d'una societat unipersonal.»

3. L'apartat 2 de l'article 74 queda redactat de la manera següent:

«2. Les accions subscrites infringint la prohibició de l'apartat anterior són propietat de la societat subscriptora. No obstant això, quan es tracti de subscripció d'accions pròpies l'obligació de desemborsar recau solidàriament sobre els socis fundadors o els promotors i, en cas d'augment del capital social, sobre els administradors. Si es tracta d'una subscripció d'accions de la societat dominant, l'obligació de desemborsar recau solidàriament sobre els administradors de la societat adquirent i els administradors de la societat dominant.»

4. El paràgraf segon del número 1r de l'article 75 queda redactat de la manera següent:

«Quan l'adquisició tingui per objecte accions de la societat dominant, l'autorització ha de procedir també de la junta general d'aquesta societat.»

5. El número 2n de l'article 75 queda redactat de la manera següent:

«2n Que el valor nominal de les accions adquirides, sumant-lo al de les que ja posseeixin la societat adquirent i les seves filials i, si s'escau, la societat dominant i les seves filials, no excedeixi el deu per cent del capital social.»

6. El número 3r de l'article 75 queda redactat de la manera següent:

«3r Que l'adquisició permeti a la societat adquirent i, si s'escau, a la societat dominant dotar de la reserva prescrita per la norma 3a de l'article 79, sense disminuir el capital ni les reserves legalment o estatutàriament indisponibles.

Quan l'adquisició tingui per objecte accions de la societat dominant, és necessari a més que aquesta hagi pogut dotar de la reserva esmentada.»

7. El paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 76 queda redactat de la manera següent:

«1. Les accions adquirides en contravenció de l'article 74 o de qualsevol dels tres primers números de l'article 75 s'han d'alienar en el termini màxim d'un any a comptar de la data de la primera adquisició.»

8. L'apartat 1 de l'article 78 queda redactat de la manera següent:

«1. Les accions regularment adquirides s'han d'alienar en un termini màxim de tres anys a comptar de la seva adquisició, llevat que siguin amortitzades per reducció del capital o que, sumades a les que ja posseeixin la societat adquirent i les seves filials i, si s'escau, la societat dominant i les seves filials, no excedeixin el deu per cent del capital social.»

9. La norma 3a de l'article 79 queda redactada de la manera següent:

«3a S'ha d'establir en el passiu del balanç de la societat adquirent una reserva indisponible equivalent a l'import de les accions pròpies o de la societat dominant computat en l'actiu. Aquesta reserva s'ha de mantenir mentre les accions no siguin alienades o amortitzades.»

10. L'article 87 queda redactat de la manera següent:

«Article 87. *Societat dominant.*

1. Als efectes d'aquesta secció es considera societat dominant la societat que, directament o indirectament, disposi de la majoria dels drets de vot d'una altra societat o que, per qualssevol altres mitjans, pugui exercir una influència dominant sobre la seva actuació.

2. En particular, es presumeix que una societat pot exercir una influència dominant sobre una altra quan es trobi amb relació a aquesta en algun dels supòsits que preveu el número 1 de l'article 42 del Codi de comerç o, almenys, la meitat més un dels consellers de la dominada siguin consellers o alts directius de la dominant o d'una altra de dominada per aquesta.

Als efectes del que preveu aquest article, als drets de la dominant s'han d'afegir els que posseeixi a través d'altres entitats dominades o a través d'altres persones que actuïn per compte de la societat dominant o d'altres de dominades o aquells de què disposi concertadament amb qualsevol altra persona.

3. Les disposicions d'aquesta secció referides a operacions que tenen per objecte accions de la societat dominant són aplicables tot i que la societat que les realitzi no sigui de nacionalitat espanyola.»

11. L'article 89 queda redactat de la manera següent:

«Article 89. *Règim sancionador.*

1. Es reputa com a infracció l'incompliment de les obligacions o la vulneració de les prohibicions que estableix aquesta secció.

2. Les infraccions anteriors se sancionen amb una multa per un import de fins al valor nominal de

les accions subscrietes, adquirides per la societat o per un tercer amb assistència financera, o acceptades en garantia o, si s'escau, les no alienades o amortitzades.

Per a la graduació de la multa s'ha d'atendre l'entitat de la infracció, així com els perjudicis ocasionats a la societat, als accionistes d'aquesta, i a tercers.

3. Es reputen com a responsables de la infracció els administradors de la societat infractora i, si s'escau, els de la societat dominant que hagin induït a cometre la infracció. Es consideren administradors no solament els membres del consell d'administració, sinó també els directius o persones amb poder de representació de la societat infractora. La responsabilitat s'exigeix de conformitat amb els criteris que preveuen els articles 127 i 133 d'aquesta Llei.

4. Les infraccions i les sancions que conté article prescriuen al cap de tres anys, i es computen d'acord amb el que disposa l'article 132 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

5. La competència per a la iniciació, instrucció i resolució dels expedients sancionadors resultants del que disposa aquesta secció s'atribueix a la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En cas que l'expedient sancionador recaigui sobre els administradors d'una entitat de crèdit o d'una entitat asseguradora, o sobre els administradors d'una entitat integrada en un grup consolidable d'entitats financeres subjecte a la supervisió del Banc d'Espanya o de la Direcció General d'Assegurances, la Comissió Nacional del Mercat de Valors ha de comunicar a les entitats supervisoras esmentades l'obertura de l'expedient, les quals també han d'informar amb caràcter previ a la resolució.»

12. S'afegeix a l'apartat 1 de l'article 119 el paràgraf següent:

«Contra les sentències que dictin les audiències provincials és procedent, en tot cas, el recurs de casació.»

13. L'article 181 queda redactat de la manera següent:

«Article 181. *Balanç abreujat.*

1. Poden formular balanç abreujat les societats que durant dos exercicis consecutius reuneixin, la data de tancament de cadascun, almenys dues de les circumstàncies següents:

a) Que el total de les partides de l'actiu no superi els tres-cents milions de pessetes.

b) Que l'import net de la seva xifra anual de negocis no superi els sis-cents milions de pessetes.

c) Que el nombre mitjà de treballadors utilitzats durant l'exercici no sigui superior a cinquanta.

Les societats no perden la facultat de formular balanç abreujat si no deixen de reunir, durant dos exercicis consecutius, dues de les circumstàncies a què es refereix el paràgraf anterior.

2. En el primer exercici social des de la seva constitució, transformació o fusió, les societats poden formular balanç abreujat si reuneixen, al tancament de l'exercici esmentat, almenys dues de les tres circumstàncies expressades a l'apartat anterior.

3. El balanç abreujat comprèn únicament les partides de l'esquema que estableix l'article 175, amb menció separada de l'import dels crèdits i els deutes la durada residual dels quals sigui superior a

un any, en les formes que estableix el dit article, però globalment per a cada una d'aquestes partides.»

14. L'article 190 queda redactat de la manera següent:

«Article 190. *Compte de pèrdues i guanys abreujat.*

1. Poden formular compte de pèrdues i guanys abreujat les societats que durant dos exercicis consecutius reuneixin, la data de tancament de cadascun, almenys dues de les circumstàncies següents:

a) Que el total de les partides d'actiu no superi els mil dos-cents milions de pessetes.

b) Que l'import net de la seva xifra anual de negocis no superi els dos mil quatre-cents milions de pessetes.

c) Que el nombre mitjà de treballadors utilitzats durant l'exercici no sigui superior a dos-cents cinquanta.

Les societats no perden la facultat de formular compte de pèrdues i guanys abreujat si no deixen de reunir, durant dos exercicis consecutius, dues de les circumstàncies a què es refereix el paràgraf anterior.

2. En el primer exercici social des de la seva constitució, transformació o fusió, les societats poden formular compte de pèrdues i guanys abreujat si reuneixen, al tancament de l'exercici esmentat, almenys dues de les tres circumstàncies expressades a l'apartat anterior.

3. Per formar el compte de pèrdues i guanys abreujat s'han d'agrupar les partides A1, A2 i B2, d'una banda, i B1, B3 i B4, de l'altra, per incloure-les en una sola partida denominada, segons el cas, "consums d'explotació" o "ingressos d'explotació".»

15. El paràgraf primer de la indicació segona de l'article 200 queda redactat de la manera següent:

«Segona. La denominació, domicili i forma jurídica de les societats en què la societat sigui soci col·lectiu o en les quals posseeixi, directament o indirectament, com a mínim el tres per cent del capital per a les societats que tinguin valors admesos a cotització en mercat secundari oficial i el vint per cent per a la resta, amb indicació de la fracció de capital que posseeixi, així com l'import del capital i de les reserves i del resultat de l'últim exercici d'aquelles.»

16. L'article 201 queda redactat de la manera següent:

«Article 201. *Memòria abreujada.*

Les societats que poden formular balanç abreujat poden ometre en la memòria les indicacions quarta a onzena a què es refereix l'article anterior. No obstant això, la memòria ha d'expressar de manera global les dades a què es refereix la indicació sisena del dit article.»

17. S'introdueix un apartat 3 a l'article 202 amb la redacció següent:

«3. Les societats que formulin balanç abreujat no estan obligades a elaborar l'informe de gestió. En aquest cas, si la societat ha adquirit accions pròpies o de la seva societat dominant, ha d'incloure en la memòria, com a mínim, les mencions exigides per la norma 4a de l'article 79.»

18. L'apartat 1 de l'article 204 queda redactat de la manera següent:

«1. Les persones que han d'exercir l'auditoria de comptes les nomena la junta general abans que finalitzi l'exercici a auditar, per un període de temps determinat inicial, que no pot ser inferior a tres anys ni superior a nou a comptar de la data en què s'iniciï el primer exercici a auditar, i poden ser reelegides per la junta general anualment una vegada hagi finalitzat el període inicial.»

19. L'apartat 2 de l'article 212 queda redactat de la manera següent:

«2. A partir de la convocatòria de la junta general, qualsevol accionista pot obtenir de la societat, de maner immediata i gratuïta, els documents que s'han de sotmetre a l'aprovació d'aquesta, així com, si s'escau, l'informe de gestió i l'informe dels auditors de comptes.

En la convocatòria s'ha de fer menció d'aquest dret.»

20. L'article 221 queda redactat de la manera següent:

«Article 221. *Règim sancionador.*

1. L'incompliment per part de l'òrgan de l'administració de l'obligació de dipositar, dins el termini establert, els documents a què es refereix aquesta secció dóna lloc que no s'inscriui en el Registre Mercantil cap document referit a la societat mentre persisteixi l'incompliment. Se n'exceptuen els títols relatius al cessament o dimissió d'administradors, gerents, directors generals o liquidadors, i a la revocació o renúncia de poders, així com a la dissolució de la societat i nomenament de liquidadors i als assentament ordenats per l'autoritat judicial o administrativa.

L'incompliment de l'obligació de què tracta el paràgraf anterior també dóna lloc a la imposició a la societat d'una multa per un import de dues-cents mil a deu milions de pessetes per part de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, amb la instrucció d'expedient prèvia de conformitat amb el procediment establert per reglament, d'acord amb el que disposa la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. La sanció a imposar s'ha de determinar atenent la dimensió de la societat, en funció de l'import total de les partides de l'actiu i de la seva xifra de vendes, referides les dues dades a l'últim exercici declarat a l'Administració tributària. Aquestes dades les ha de facilitar a l'instructor la societat; el seu incompliment es considera als efectes de la determinació de la sanció. En el supòsit que no es disposi de les dades esmentades, la quantia de la sanció s'ha de fixar d'acord amb la seva xifra de capital social, que a aquest efecte s'ha de sol·licitar al Registre Mercantil corresponent.

3. En el supòsit que els documents a què es refereix aquesta secció hagin estat dipositats abans de la iniciació del procediment sancionador, la sanció s'imposa en el seu grau mínim i reduïda un cinquanta per cent.

4. Les infraccions a què es refereix aquest article prescriuen al cap de tres anys.»

21. S'afegeix a l'article 222 un segon paràgraf amb la redacció següent:

«Els comptes anuals, incloent-hi els consolidades, a més de publicar-los en pessetes, es poden publicar en ecus. En la memòria s'ha d'expressar el tipus de conversió, que és el del dia del tancament del balanç.»

22. L'article 226 queda redactat de la manera següent:

«Article 226. *Transformació en societat de responsabilitat limitada.*

En els casos de transformació de societats anònimes en societats de responsabilitat limitada, els accionistes que no hagin votat a favor de l'acord no queden sotmesos al que disposa la secció segona del capítol IV de la Llei de societats de responsabilitat limitada durant un termini de tres mesos comptats des de la publicació de la transformació en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil.»

23. S'hi introdueix un nou capítol que, amb el número XI i sota el títol «De la societat anònima unipersonal», està integrat per l'article següent:

«Article 311. *Societat anònima unipersonal.*

És aplicable a la societat anònima unipersonal el que disposa el capítol XI de la Llei de societats de responsabilitat limitada.»

24. Se suprimeixen els apartats 3 i 4 de la disposició transitòria quarta, i s'afegeix un apartat 4 a la disposició transitòria tercera del dit Reial decret legislatiu, que té la redacció següent:

«4. A partir del 31 de desembre de 1995, no es pot inscriure en el Registre Mercantil cap document de societat anònima fins que no s'hagi inscrit l'adaptació dels seus estatuts al que disposa aquesta Llei, si estan en contradicció amb els seus preceptes. Se n'exceptuen els títols relatius a l'adaptació a aquesta Llei, al cessament o dimissió d'administradors, gerents, directors generals i liquidadors, i a la revocació o renúncia de poders, així com a la transformació de la societat o a la seva dissolució i nomenament de liquidadors i els assentaments ordenats per l'autoritat judicial o administrativa.»

25. L'apartat 1 de la disposició transitòria sisena queda redactat de la manera següent:

«1. A partir de la data màxima establerta per a l'adequació de la xifra del capital social al mínim legal, no es pot inscriure en el Registre Mercantil cap document de societat anònima que no hagi procedit a l'adequació esmentada. Se n'exceptuen els títols relatius a l'adaptació a aquesta Llei, al cessament o dimissió d'administradors, gerents, directors generals i liquidadors, i a la revocació o renúncia de poders, així com a la transformació de la societat o a la seva dissolució i nomenament de liquidadors, i als assentaments ordenats per l'autoritat judicial o administrativa.»

Disposició addicional tercera. *Prohibició d'emetre obligacions.*

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les persones físiques i les societats civils, col·lectives i comanditàries simples no poden emetre ni garantir l'emissió d'obligacions o altres valors negociables agrupats en emissions.

Disposició addicional quarta. *Tributació de la transmissió de participacions socials.*

El règim de tributació de la transmissió de les participacions socials és el que estableix per a la transmissió de valors l'article 108 de la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors.

Disposició addicional cinquena. *Societats unipersonals.*

L'apartat 2 de l'article 126, els apartats 2 i 3 de l'article 128 i l'article 129 d'aquesta Llei no són aplicables a les

societats anònimes o de responsabilitat limitada el capital de les quals sigui propietat de l'Estat, comunitats autònomes o corporacions locals, o d'organismes o entitats que en depenguin.

Disposició addicional sisena. *Modificació de la Llei d'auditoria de comptes.*

L'apartat 4 de l'article 8 de la Llei 19/1988, de 12 de juliol, d'auditoria de comptes, queda redactat de la manera següent:

«4. Els auditors han de ser contractats per un període de temps determinat inicial, que no pot ser inferior a tres anys ni superior a nou a comptar de la data en què s'iniciï el primer exercici a auditar, i poden ser contractats anualment una vegada hagi finalitzat el període inicial.

No obstant això, quan les auditories de comptes no siguin obligatòries, no hi són aplicables les limitacions que estableix el paràgraf anterior.»

Disposició addicional setena. *Societats laborals.*

En el termini de tres mesos a comptar de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» d'aquesta Llei, el Govern ha de remetre a les Corts Generals un projecte de llei de societats laborals, en què s'actualitzi el règim jurídic de la societat anònima laboral i es reguli la societat de responsabilitat limitada laboral.

Disposició transitòria primera. *Aplicació temporal de la Llei.*

Aquesta Llei s'ha d'aplicar a totes les societats de responsabilitat limitada, sigui quina sigui la data de la seva constitució, i a partir de la seva entrada en vigor queden sense efecte les disposicions de les escriptures o estatuts socials que s'oposin al que aquesta estableix.

Disposició transitòria segona. *Adaptació de les societats a les previsions de la Llei.*

1. Dins el termini de tres anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les societats de responsabilitat limitada constituïdes abans de la seva vigència hi han d'adaptar les disposicions de les escriptures o estatuts socials, si estan en contradicció amb els seus preceptes.

2. Dins el mateix termini, les societats constituïdes abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i que considerin que les seves escriptures o estatuts socials són conformes als preceptes d'aquesta han de presentar els corresponents títols en el Registre Mercantil. Si el registrador considera conformes el títol o títols presentats, ho ha de fer constar així en els mateixos títols i mitjançant una nota al marge de l'última inscripció de la societat. Altrament, ha d'estendre al peu del títol una nota expressiva de la necessitat d'adaptació. Aquesta qualificació està subjecta al sistema de recursos que estableixi el Reglament del Registre Mercantil.

3. El Govern, a proposta del ministre de Justícia i Interior, ha de fixar una reducció en els drets que els notaris i els registradors mercantils hagin de percebre com a conseqüència de l'aplicació dels seus respectius aranzels pels actes i documents necessaris per a l'adaptació de les societats existents al que preveu aquesta Llei, i per a la inscripció en el Registre Mercantil dels subjectes obligats a fer-ho en virtut de les disposicions d'aquesta.

4. De la mateixa manera s'ha de fixar la reducció de l'import de la publicació en el «Butlletí Oficial del Registre Mercantil» de la inscripció de l'adaptació o de la inscripció dels subjectes obligats a fer-ho en virtut de les disposicions d'aquesta Llei.

Disposició transitòria tercera. *Inscripció de documents en el Registre Mercantil.*

Transcorreguts tres anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, no es pot inscriure en el Registre Mercantil cap document de societat de responsabilitat limitada fins que no s'hagi inscrit l'adaptació de la seva escriptura o estatuts socials o s'hagi practicat la nota marginal de conformitat. Se n'exceptuen els títols relatius a l'adaptació a aquesta Llei, al cessament o dimissió d'administradors, gerents, directors generals o liquidadors, i a la revocació o renúncia de poders, així com a la transformació de la societat o a la seva dissolució i nomenament de liquidadors i els assentaments ordenats per l'autoritat judicial o administrativa.

Disposició transitòria quarta. *Acords socials d'adaptació.*

Els acords pels quals es procedeix a adaptar l'escriptura o els estatuts socials a aquesta Llei són vàlids si hi vota a favor la majoria del capital social, siguin quines siguin les disposicions de l'escriptura o estatuts socials sobre el règim de constitució o les majories de votació. Qualsevol soci o administrador està legitimat per sol·licitar a l'òrgan d'administració la convocatòria de la Junta General amb aquesta finalitat i si, transcorreguts dos mesos des de la sol·licitud, la convocatòria no ha estat publicada, la poden sol·licitar al jutge de primera instància del domicili social, el qual, amb l'audiència prèvia dels administradors, ha d'acordar el que sigui procedent i designar, si s'escau, la persona que ha de presidir la reunió.

Disposició transitòria cinquena. *Exempcions tributàries.*

Queden exempts de tributs i exaccions de totes classes els actes i documents legalment necessaris perquè les societats constituïdes d'acord amb la legislació anterior puguin donar compliment al que estableix aquesta Llei dins el termini que estableix la disposició transitòria segona.

A les aportacions a societats unipersonals de responsabilitat limitada d'unitats econòmiques autònomes per part d'empresaris individuals, hi és aplicable, en els seus propis termes, el que disposa la disposició addicional segona de la Llei 29/1991, de 16 de desembre, d'adequació de determinats conceptes impositius a les directives i reglaments de les Comunitats Europees.

Disposició transitòria sisena. *Terminis per a l'amortització de participacions pròpies.*

1. Les participacions pròpies posseïdes per la societat en el moment d'entrada en vigor d'aquesta Llei, en la mesura que infringeixin el que disposa la secció 4a del seu capítol IV, s'han d'amortitzar en el termini d'un any, amb la consegüent reducció del capital.

2. Les participacions o accions de la societat dominant posseïdes per la societat en el moment d'entrada en vigor d'aquesta Llei, en la mesura que infringeixin el que disposa la secció 4a del seu capítol IV, s'han d'alienar en el termini d'un any.

3. Si la societat no adopta les mesures que estableixen els apartats anteriors, qualsevol interessat pot sol·licitar la seva adopció per l'autoritat judicial. Els administradors i, si s'escau, els liquidadors, estan obligats a sol·licitar a l'autoritat judicial l'amortització de les participacions quan l'acord social sigui contrari a la reducció del capital o no es pugui adoptar.

Les participacions o accions de la societat dominant s'han de vendre judicialment a instància de part interessada.

Disposició transitòria setena. *Validesa de les emissions d'obligacions ja acordades.*

Són vàlides i es regeixen pel que disposa la Llei 211/1964, de 24 de desembre, les emissions d'obligacions o altres valors negociables agrupats en emissions que, abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, hagin estat acordades per societats de responsabilitat limitada, col·lectives o comanditàries simples, sempre que la data d'adopció de l'acord corresponent consti en un document públic o s'acrediti per qualsevol de les formes que preveu l'article 1227 del Codi civil.

Igualment són vàlides les emissions d'obligacions o altres valors negociables agrupats en emissions realitzades per empresaris individuals d'acord amb la legislació anterior i la formalització en escriptura pública de les quals hagi tingut lloc abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria vuitena. *Societats unipersonals preexistents.*

1. Abans del dia 1 de gener de 1996, les societats anònimes o de responsabilitat limitada que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es trobin en alguna de les situacions a què es refereix l'article 125, han de presentar en el Registre Mercantil, per a la seva inscripció, una declaració subscrita per una persona amb facultat certificadora i signatura legitimada en què s'ha d'indicar la identitat del soci únic.

2. En cas d'incompliment del que disposa l'apartat anterior, el soci únic ha de respondre en els termes de l'article 129.

Disposició derogatòria primera. *Derogació de la Llei de 17 de juliol de 1953.*

A l'entrada en vigor d'aquesta Llei queda derogada la Llei de 17 de juliol de 1953, sobre règim jurídic de les societats de responsabilitat limitada.

Disposició derogatòria segona. *Derogació de la norma sobre dissolució de ple dret.*

Queda derogada la norma sobre dissolució de ple dret de les societats de responsabilitat limitada que conté l'últim incís de l'apartat 2 de la disposició transitòria sisena de la Llei 19/1989, de 25 de juliol.

Disposició final primera. *Entrada en vigor de la Llei.*

Aquesta Llei entra en vigor el dia 1 de juny de 1995.

Disposició final segona. *Règim de vigència aplicable als comptes anuals.*

L'apartat 2 de la disposició addicional primera i els apartats 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 de la disposició addicional segona s'han d'aplicar als comptes anuals a partir dels exercicis socials que comencin el dia 1 de gener de 1995 o en el transcurs de l'any esmentat.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 23 de març de 1995.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ